

ΕΛΤΑ Hellenic Post
PRESS POST X+5 PRESS POST
ΚΩΔΙΚΟΣ 280005
ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Του Γραφείο
κ.κ. Κομοτηνής
Αριθμός Άδειας

στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Ἀσωμάτων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Μάχης τῶν Ὀχυρῶν, μετέβη στὸ ἱστορικὸ Ὀχυρὸ τῆς Νυμφαίας καὶ τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πεσόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν μας.

Χοροστασίες Σεβασμιωτάτου κατὰ τὴν Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν

Α΄ Χαιρετισμοί: Ἱερὸ Παρεκκλήσιο Ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Κομοτηνῆς, Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Φανερωμένης Βαθυρρύακος, Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς.

Β΄ Χαιρετισμοί: Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Ἐλευθερίου Καταστήματος Κρατήσεως (Φυλακῶν) Κομοτηνῆς, Ἱερὰ Μονὴ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Πανδρόσου, Ἱερὸς Ναὸς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μαρωνείας.

Γ΄ Χαιρετισμοί: Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίου Μηνᾶ τῆς Μονάδας Φροντίδας Ἡλικιωμένων Κομοτηνῆς, Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη Παπικίου Ὄρους, Ἱερὸς Ναὸς Τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

Δ΄ Χαιρετισμοί: Σχολὴ Ἀστυφυλάκων Κομοτηνῆς, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίας Παρασκευῆς Κομοτηνῆς, Ἱερὸς Καθεδρικὸς Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

Ἀκάθιστος Ὕμνος: Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Χριστοφόρου Κομοτηνῆς, Ἱερὸς Μητροπολιτικὸς Ναὸς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

Ὁμιλητὲς Κατανυκτικῶν Ἑσπερινῶν

Α΄ Κυριακή: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἄνθιμος Κωσταράκης.

Β΄ Κυριακή: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δράμας κ. Δωρόθεος.

Γ΄ Κυριακή: Πανοσιολογιώτατος Ἱερομόναχος Ἀρτέμιος Γρηγοριάτης.

Δ΄ Κυριακή: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Μουρτζανός.

Ε΄ Κυριακή: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἐλισσαῖος, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας Ἁγίου Ὄρους.

Ἐπισκέψεις μηνὸς Μαρτίου

Κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιο, ὁ Σεβασμιώτατος δέχτηκε τὸν Συντονιστὴ τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος Βορείου Ἑλλάδος, Ὑποστράτηγο Ἀριστείδη Κατιρτζίδη, καὶ τοὺς μαθητὲς τοῦ 1ου Γενικοῦ Ἐνιαίου Λυκείου Κομοτηνῆς, συνοδευομένους ἀπὸ τοὺς Καθηγητές τους.

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτης Ἀρσένιος Βασιλείου

Πνευματικὴ κίνηση
Ἰανουάριος – Μάρτιος

Πρωτοχρονιὰ

Τὴν πρώτη τοῦ μηνός ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναό, ὅπου μετὰ τὴν ἀπόλυση προέστη τῆς ἐπισήμου Δοξολογίας.

Ἑόρτιος Συμφωνία Βυζαντινῆς Μουσικῆς

Στὶς 2 Ἰανουαρίου 2026 πραγματοποιήθηκε στὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Ἱδρύματος Παπανικολάου ἡ μουσικὴ ἐκδήλωση «Ἑόρτιος Συμφωνία Βυζαντινῆς Μουσικῆς».

Ἅγια Θεοφάνεια

Παραμονὴ τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς καὶ τέλεσε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἁγιασμοῦ. Ἀνήμερα ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναό, τέλεσε τὸν Μεγάλο Ἁγιασμὸ καὶ τὸν ἁγιασμὸ τῶν ὑδάτων στὴν ΔΕΥΑΚ, Μαρώνεια, Φανάρι καὶ στὸν ποταμὸ Κομψάτο.

Κάλαντα Χριστουγέννων ἀπὸ τὴν Ἀρμενικὴ Κοινότητα

Παραμονὴ τῶν Θεοφανείων ἡ Ἀρμενικὴ Κοινότητα ἐπισκέφθηκε τὸν Σεβασμιώτατο στὰ γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως καὶ ἔψα-

Τεῦχος 49ο • Ἰανουάριος - Μάρτιος 2026

ας καί, μόλις 6 ἑβδομάδες ἀπὸ τὴν κήρυξή του, στὶς 8 Μαΐου, ὁ Ἀνδροῦτσος ἔδειξε τὶς ἀκαταγώνιστες ἱκανότητές του στὸ πολυθρύλητο χάνι τῆς Γραβιᾶς. Τὸ ἠθικὸ καὶ ἡ ἀνδραγαθία τῶν ἀνδρῶν ποὺ ἀνέλαβαν τὸ ἐγχείρημα ἀπαιτοῦσε ἀτσάλινα νεῦρα, ὥστε νὰ ὑπερνικήσουν οἱ ἀντάρτικης νοοτροπίας μαχητὲς τὴν στατικότητα τοῦ ἐγκλεισμοῦ σὲ ὀχυρωμένη θέση, συνθήκη ἀλλότρια ὡς πρὸς τὴν μέχρι τότε ἐξοικείωσή τους σὲ ὀρεινὰ περιβάλλοντα, δασώδη, δύσβατα, μὲ προεπιλεγμένες ἀτομικὲς θέσεις μάχης, δηλαδὴ βράχους, κορμοὺς δέντρων, φυσικὲς ἐδαφικὲς κοιλότητες καὶ παρόμοια σημεῖα, ὅπως καὶ μὲ προσεσημασμένες διεξόδους καὶ τεχνάσματα ἀπαγκίστρωσης καὶ διαφυγῆς, δηλαδὴ κλασσικὲς πρακτικὲς ὁμάδων ἀτάκτων.

Εἰς ἐπίρρωση τῶν παραπάνω, ἡ κλέφτικη νοοτροπία τῶν καπεταναίων Πανουργιᾶ, Δυοβουνιώτη καὶ Κοσμᾶ μὲ 1.500 ἄνδρες, περίπου, διαφοροποιεῖται τῆς ἐπιτελικῆς σκέψεως τοῦ Ἀνδρούτσου, καθὼς χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιλογὴ ὀρεινῶν τοποθεσιῶν ἄμυνας, δηλαδὴ τῶν διαβάσεων τῆς ὁδοῦ, ἀριστερὰ πρὸς τὸ Χλωμὸ καὶ δεξιὰ πρὸς τὸ Σύντσικα, προκειμένου νὰ βοηθήσουν τοὺς ἐγκλείστους.

Ὁ Στρατηγὸς Ἀνδροῦτσος ποὺ εἶχε ἤδη ἡγηθεῖ, παρὰ τὴν σχετικῶς νεαρὴ ἡλικία του, σὲ πληθώρα ἐπιχειρήσεων, ἤξερε νὰ προσαρμόζεται σὲ συνθῆκες μὲ ἀπίστευτα γρήγορες ἐναλλαγὲς δεδομένων καὶ νὰ ἰσορροπεῖ σὲ περιβάλλοντα μὲ διαρκεῖς πολιτικὲς παλινωδίες. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὡρίμασε ἐπιχειρησιακὰ καὶ τακτικὰ στὴν πυκνή, μεταβατικὴ καὶ πολυτάραχη πρώτη 20ετία τοῦ 19ου αἰῶνος στὰ ὀθωμανικὰ Βαλκάνια, ἰδιαιτέρως δὲ στὴν πολυδαίδαλη αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ. Ἐξ αἰτίας, μάλιστα, αὐτῆς τῆς ὡρίμανσης, συγκέντρωνε ἐφόδια καριέρας, ποὺ σὲ στρατιωτικοὺς εὐρωπαϊκῶν κρατῶν κερδίζονταν, τοὐλάχιστον σὲ ἀρκετὲς δεκαετίες.

Ἐπιπλέον, πρέπει νὰ προσμετρηθεῖ ὅτι ἡ συμμετοχή του σὲ συνωμοτικὲς δράσεις ἐναντίον τοῦ αὐταρχικοῦ ὀθωμανικοῦ καθεστῶτος τοῦ εἶχε προσφέρει γνώση ἀπὸ μυστικοὺς σχεδιασμοὺς καὶ τοὺς κανόνες τῆς συνωμοτικότητας, πρᾶγμα ποὺ τοῦ προσέθεσε καὶ τὸ προσὸν τῆς ἀνάληψης λελογισμένα τολμηρῶν πρωτοβουλιῶν καὶ πεῖρα στὸν πόλεμο τῶν πληροφοριῶν. Ἀπόδειξη τῆς τελευταίας διαπίστωσης εἶναι ὅτι ὁ Ἀνδροῦτσος ἦταν ἐνήμερος περὶ τῆς συνθέσεως τῶν δυνάμεων τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, μάλιστα τῆς ἀπουσίας πυροβολικοῦ ἀπὸ αὐτές, ὁπότε ἡ ἐκπόρθηση τοῦ χανιοῦ ἔπρεπε νὰ γίνει ἀπὸ τὸ πεζικὸ μὲ τὸν ἀτομικὸ ὁπλισμό του. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ Ἀνδροῦτσος δὲν θὰ μποροῦσε νὰ προτάξει ἄμυνα, καθὼς θὰ ἦταν ἐκτεθειμένος σὲ πυρὰ πυροβολικοῦ ποὺ θὰ κατεδάφιζαν τὸ ὀχυρό. Ὅταν δὲ διαπίστωσε ὅτι τὸ πυροβολικὸ ἦταν καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὴν Λαμία, ταχύτατα ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴν θέση του.

Ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ σχεδίου τοῦ Ἀνδρούτσου ἐναντίον τοῦ Βρυώνη μπορεῖ νὰ ὁρισθῇ ἐπιγραμματικὰ ὡς: «παράσυρση τοῦ ἀντιπάλου σὲ κάθετη διάρρηξη ὀργανωμένης τοποθεσίας», ἐνῶ ἡ ἐφαρμογή του ἀξίζει νὰ διδάσκεται στὶς παραγωγικὲς στρατιωτικὲς σχολές. Συνελόντι εἰπεῖν, ὁ ἀμυντικὸς σχεδιασμὸς στὴν Γραβιὰ συνδυάζει τὴν δράση τακτικῶν δυνάμεων ὡς πρὸς τὴν ἐπιλογὴ τοῦ σημείου, τὴν ὀργάνωση τῶν θέσεων καὶ τὸν τρόπο διεξαγωγῆς τῆς μάχης καὶ ἀντίστοιχα καταδρομικὰ ὡς πρὸς τὴν ἀποχώρηση ἀπὸ τὸ πεδίο.

Σημεῖο ποὺ πρέπει νὰ τονίσουμε, ἐπίσης, εἶναι ἡ εἰς βάθος κατανόηση ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς σημασίας τῆς ἠθικῆς ἐμψύχωσης καὶ τῆς πολεμικῆς κουλτούρας τῶν ἀνδρῶν του. Τὸ θρυλούμενο συμβὰν τοῦ χοροῦ τῶν εἰσερχομένων στὸ ὀχυρό τῆς Γραβιᾶς, μὲ πρωτοχορευτὴ τὸν στρατηγό, ἀντανακλᾶ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὸς γνώριζε νὰ ἐξυψώνει τὸ ἠθικὸ τῶν μαχομένων, κάτι ποὺ εἶναι ἐν τῶν ὧν οὐκ ἄνευ στὸ προσοντολόγιο ἑνὸς ὁλοκληρωμένου ἡγήτορα.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀκαδημαϊκὴ κοινότητα καλοῦνται, ἀπὸ διαφορετικὲς ἀλλὰ συμπληρωματικὲς ἀφετηρίες, νὰ συνεργαστοῦν στὸν κοινὸ αὐτὸ σκοπό: τὴν ὠφέλεια καὶ τὴν πνευματικὴ προαγωγὴ τῶν νέων. Ὄχι μὲ σύγχυση ρόλων, ἀλλὰ μὲ διάλογο, σεβασμὸ καὶ κοινὴ ἀγωνία γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

τὸ παιδεῦσαι ψυχὴν ὡς τὸ τὴν ἀρετὴν ἐν αὐτῇ ἐναποθέσθαι», ὑπογραμμίζοντας ὅτι κάθε παιδαγωγικὴ προσπάθεια, ἐὰν δὲν θεμελιώνεται στὸ ἦθος, παραμένει ἐλλιπὴς καὶ ἀτελής.

Ἰδιαίτερα ὁ Μέγας Βασίλειος, ἀπευθυνόμενος στοὺς νέους, προβάλλει ἕνα πρότυπο δημιουργικῆς καὶ ὑπεύθυνης προσλήψεως τῆς γνώσεως, καλῶντας τους νὰ καλλιεργοῦν διάκριση καὶ πνευματικὴ ὡριμότητα. Μὲ τὴ γνωστή του εἰκόνα τῶν μελισσῶν διδάσκει ὅτι, ὅπως ἐκεῖνες «τῶν ἀνθῶν οὐ πάντα φέρουσιν, οὐδὲ ἃ φέρουσιν ὅλα, ἀλλ' ὅσον αὐταῖς πρὸς τὴν τέχνην χρήσιμον», ἔτσι καὶ οἱ νέοι καλοῦνται νὰ λαμβάνουν ἀπὸ τὴ γνώση ἐκεῖνο ποὺ πραγματικὰ ὠφελεῖ τὴν ψυχὴ καὶ ὁδηγεῖ στὴν ἀλήθεια. Ἡ πατερικὴ αὐτὴ προσέγγιση φανερώνει ὅτι ἡ παιδεία δὲν ἀπορρίπτει τὸν κόσμο, ἀλλὰ τὸν ἑρμηνεύει καὶ τὸν μεταποιεῖ ἐν Χριστῷ.

Στὴ σύγχρονη ἐποχή, ὅπου ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος εἶναι ἐντυπωσιακὴ ἀλλὰ συχνὰ ἀποκομμένη ἀπὸ τὸν πνευματικὸ προσανατολισμό, ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν μᾶς καλεῖ σὲ κοινὸ προβληματισμὸ καὶ ἐγρήγορση. Οἱ νέοι μας, ἐλπίδα καὶ μέλλον κάθε κοινωνίας, ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ παιδεία ποὺ νὰ συνδυάζει τὴ γνώση μὲ τὴ σοφία, τὴν ἐλευθερία μὲ τὴν εὐθύνη καὶ τὴν ἐπιστημονικὴ κατάρτιση μὲ τὸ ὑπαρξιακὸ νόημα. Δύσκολο φορτίο ἀναθέτουμε στοὺς ὤμους τους ἀλλὰ εἶναι ἴσως οἱ καταλληλότεροι νὰ τὸ ἐπιτελέσουν.

Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἀκαδημαϊκὴ κοινότητα καλοῦνται, ἀπὸ διαφορετικὲς ἀλλὰ συμπληρωματικὲς ἀφετηρίες, νὰ συνεργαστοῦν στὸν κοινὸ αὐτὸ σκοπό: τὴν ὠφέλεια καὶ τὴν πνευματικὴ προαγωγὴ τῶν νέων. Ὄχι μὲ σύγχυση ρόλων, ἀλλὰ μὲ διάλογο, σεβασμὸ καὶ κοινὴ ἀγωνία γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ Ἐκκλησία προσφέρει τὴν ἐμπειρία τῆς πίστεως καὶ τὸ ὅραμα τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς· ἡ ἀκαδημαϊκὴ κοινότητα προσφέρει τὴ συστηματικὴ γνώση, τὴν ἔρευνα καὶ τὴν κριτικὴ σκέψη. Ἡ συνάντηση αὐτῶν τῶν δύο μπορεῖ νὰ γεννήσει παιδεία ἀληθινὰ ζωοποιό.

Εὔχομαι ἐκ βάθους καρδίας ἡ φωτιστικὴ χάρη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν νὰ συνοδεύει τὸ ἔργο ὅλων σας, νὰ ἐνισχύει τὸν κόπο τῶν διδασκόντων, νὰ ἐμπνέει τὴν ἔρευνα καὶ νὰ καθοδηγεῖ τοὺς νέους μας σὲ δρόμους ἀλήθειας, ἀρετῆς καὶ ἐλπίδας. Ἐλπίζω, ἡ αὐτονόητη καὶ λειτουργοῦσα ἀγαστῶς συνεργασία μας νὰ ἀποβαίνει διαρκῶς καρποφόρα πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας καὶ δόξα Θεοῦ.

Κομοτηνή, 2 Φεβρουαρίου 2026

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς
καὶ θερμὲς εὐλογίες

Ὁ Μητροπολίτης σας
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Χαιρετισμὸς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν πρὸς τὴν Ἀκαδημαϊκὴ Κοινότητα

Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

Σεβαστὰ καὶ ἀγαπητὰ μέλη τῆς ἀκαδημαϊκῆς κοινότητος τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου, ἀξιότιμοι διδάσκοντες, ἐρευνητὲς καὶ φοιτητές,

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς κατ' ἔτος ἱερᾶς καὶ πανσεβάσμιας ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῶν κοινῶν προστατῶν τῆς Παιδείας καὶ τῶν Γραμμάτων, ἀπευθύνω καὶ πάλι πρὸς ὅλους σας χαιρετισμὸ πατρικὸ καὶ εὐχετικό, λόγο εὐθύνης ἀλλὰ καὶ ἐλπίδας.

Ἡ Ἐκκλησία, τιμῶντας τὰ ἱερὰ πρόσωπα τῶν Ἁγίων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, δὲν ἀνακαλεῖ ἐνθυμητικὰ τρεῖς μεγάλες μορφὲς τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ προβάλλει τὸ διαχρονικὸ πρότυπο παιδείας ποὺ ὑπηρετεῖ. Ἐκεῖνο, ὅπου ἡ γνώση, τὸ ἦθος καὶ ἡ πνευματικὴ ζωὴ συνυφαίνονται ἀδιάσπαστα.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὑπῆρξαν φορεῖς μιᾶς βαθύτατα θεολογικῆς παιδείας, ἡ ὁποία δὲν ἐξαντλεῖται στὴ συσσώρευση πληροφοριῶν, ἀλλὰ ἀποβλέπει στὴν «εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεταμόρφωσιν» τοῦ ἀνθρώπου. Κατ' αὐτούς, ἡ ἀληθινὴ γνώση ἔχει ὡς τελικὸ σκοπὸ τὴν καλλιέργεια τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν πορεία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν πληρότητα τοῦ προσώπου του. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ὅτι ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἐπισημαίνει μὲ ἔμφαση πὼς «οὐδὲν οὕτως ἰσχυρὸν πρὸς

Ἂς σπείρουμε, λοιπόν, ἀγάπη γιὰ νὰ θερίσουμε εἰρήνη. Ἂς σπείρουμε καλοσύνη, γιὰ νὰ θερίσουμε χαρά. Ἂς σπείρουμε ἀλήθεια, γιὰ νὰ θερίσουμε ἐλευθερία. Καὶ κυρίως, ἂς σπείρουμε ἐλπίδα. Γιατί αὐτὴ εἶναι ὁ σπόρος ποὺ ποτὲ δὲν μαραίνεται.

ζεται νὰ ἀλλάξω πορεία; Ποῦ νὰ σταθῶ πιὸ ταπεινός, πιὸ ἀληθινός, πιὸ ἄνθρωπος;

Δὲν εἶναι οἱ ἀπολογισμοὶ τῆς τελευταίας μέρας ποὺ καθορίζουν τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ οἱ μικρές, σχεδὸν ἀθόρυβες μετατοπίσεις τῆς καρδιᾶς μέσα στὴ διάρκεια τοῦ χρόνου. Ἡ συγχώρηση ποὺ δώσαμε μὲ κόπο, ἡ εἰρήνη ποὺ ἐπιδιώξαμε ἐνῷ θὰ μπορούσαμε νὰ ὑψώσουμε φωνή, ἡ χεῖρα βοηθείας ποὺ τείναμε χωρὶς νὰ μᾶς τὴ ζητήσουν. Αὐτὰ εἶναι τὰ σπέρματα ποὺ θὰ βροῦμε μπροστά μας καὶ στὸ νέον ἔτος.

Καὶ βέβαια, δὲν πρέπει νὰ φοβηθοῦμε τὴν παραδοχὴ ὅτι ὑπάρχουν καὶ στιγμὲς ποὺ σπείραμε ἄγονα. Ποὺ πληγώσαμε ἀντὶ νὰ θεραπεύσουμε, ποὺ ἀπομακρυνθήκαμε ἀντὶ νὰ πλησιάσουμε. Ὁ Θεὸς δὲν ζητᾶ ἀπὸ ἐμᾶς τελειότητα, ἀλλὰ μετάνοια· ὄχι νὰ μὴν πέσουμε, ἀλλὰ ὅταν πέφτουμε νὰ σηκωνόμαστε.

Καθὼς λοιπὸν ἀποχαιρετοῦμε τὸ ἔτος, ἂς μὴ σταθοῦμε μόνο στὴ νοσταλγία ἢ στὸ βάρος τῶν δυσκολιῶν του. Ἂς τὸ εὐχαριστήσουμε γιὰ τὰ μαθήματα ποὺ μᾶς ἔδωσε –τὰ εὔκολα καὶ τὰ δύσκολα– γιατὶ μέσα σὲ αὐτὰ καλλιεργεῖται ἡ ψυχή. Καὶ ἂς μποῦμε στὸν νέο χρόνο μὲ πραότητα, μὲ διάκριση, μὲ τὴν σιγουριὰ ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς χαρίζει μιὰ νέα περίοδο σπορᾶς.

Ἂς σπείρουμε, λοιπόν, ἀγάπη γιὰ νὰ θερίσουμε εἰρήνη. Ἂς σπείρουμε καλοσύνη, γιὰ νὰ θερίσουμε χαρά. Ἂς σπείρουμε ἀλήθεια, γιὰ νὰ θερίσουμε ἐλευθερία.

Καὶ κυρίως, ἂς σπείρουμε ἐλπίδα. Γιατὶ αὐτὴ εἶναι ὁ σπόρος ποὺ ποτὲ δὲν μαραίνεται.

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Καιρὸς τοῦ σπείρειν καιρὸς τοῦ θερίζειν

(Ἐκκλησιαστὴς 3:2)

Μία πανθομολογουμένως δύσκολη χρονιά, ὅπως οἱ τελευταῖες πολλές, διέγραψε τὸν κύκλο της καὶ μία λέξη διαπερνᾶ τὴν σκέψη μου καὶ γίνεται προσευχή: καιρός. Δὲν ἀναφέρομαι στὴν εὔκολα ἀντιληπτὴ διαδοχὴ τῶν ἡμερῶν, ὅπως καὶ ἂν αὐτὲς διαζωγραφίζουν τὸ κάθε ἔτος πού, Χάριτι Θεοῦ, ζοῦμε. Σκέφτομαι ἐκείνη τὴν βαθιά, ἱερὴ εὐκαιρία ποὺ ὁ Θεὸς χαρίζει στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ἀναμετρηθεῖ μὲ τὸ μέσα του.

«Καιρὸς τοῦ σπείρειν καὶ καιρὸς τοῦ θερίζειν», μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ Ἐκκλησιαστής, καὶ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει καταλληλότερη φράση γιὰ νὰ συνοψίσει τὸ ἔτος ποὺ ἀποχαιρετήσαμε καὶ ἐμεῖς, οἱ Θρακιῶτες. Οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς, τοῦ μόχθου, τῆς φιλοτιμίας. Οἱ προσλαμβάνουσες τῆς ζωῆς μας ἐπιτρέπουν νὰ παρομοιάσουμε τὸν κάθε χρόνο ὡς ἕνα χωράφι. Ἄλλοτε εὔφορο, ἄλλοτε πετρῶδες, ἄλλοτε ποτισμένο ἀπὸ δάκρυα, ἄλλοτε ἀπὸ χαρά. Καὶ ἐμεῖς, ἐργάτες τοῦ καλοῦ ἢ τοῦ κακοῦ, πορευόμαστε μέσα του σπέρνοντας πράξεις, λόγια, σιωπές. Δὲν εἶναι λίγες οἱ φορὲς ποὺ νομίζουμε πὼς οἱ σπόροι μας χάθηκαν· πὼς ὅ,τι προσπαθήσαμε νὰ οἰκοδομήσουμε ἔμεινε μισό· πὼς ἡ ἀγάπη μας δὲν ρίζωσε. Ὅμως ὁ Θεὸς ἐργάζεται συχνὰ ἀθέατα. Τὸ σπέρμα της καλοσύνης καρπίζει ἀκόμη κι ὅταν οἱ ἐποχὲς φαίνονται ἀντίξοες.

Ἡ χρονιὰ ποὺ πέρασε ἔφερε ἄλλους σὲ δοκιμασία, ἄλλους σὲ ἀφύπνιση. Ἄλλους τοὺς ἐλάφρυνε, ἄλλους τοὺς βάρυνε. Κάποιοι φυλακίστηκαν στὰ ἰδιοτελῆ τους συμφέροντα, ἐκεῖνα ποὺ ἐξυπηρετοῦνται πάντοτε μὲ ἀνομία καὶ ἐξουθένωση τοῦ ἀδυνάτου, κάποιοι ἄλλοι –ἐντὸς καὶ ἐκτὸς πατρίδας– βγῆκαν στοὺς δρόμους διαμαρτυρόμενοι γιὰ τὶς σφαγὲς τῶν συναθρώπων μας στὸν βωμὸ τοῦ κέρδους, γιὰ περισσότερη δικαιοσύνη, γιὰ ἐργασία ποὺ ἀνταμείβει τοὺς κόπους τῶν ἀδύναμων κοινωνικὰ ὁμάδων, τῶν ἀγροτῶν μας, τῶν γερόντων, τῶν ὀρφανῶν τῶν πολέμων. Τῶν ἀναγκεμένων ἀδελφῶν τοῦ Χριστοῦ μας. Πάντως ὅλοι, δίχως ἐξαίρεση, σταθήκαμε ἔστω γιὰ μιὰ στιγμὴ μπροστὰ στὸν καθρέφτη τοῦ ἑαυτοῦ μας. Καὶ ἀναρωτηθήκαμε: Τί ἔσπειρα; Τί θέλω νὰ θερίσω; Ποῦ χρειά-

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ ΙΓ΄ • ΤΕΥΧΟΣ 49ο • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2026

Παρρησία

Τριμηνιαία Ἔκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ἰανουάριος – Μάρτιος
ΕΤΟΣ ΙΓ΄ – ΤΕΥΧΟΣ 49ο

ΕΚΔΟΤΗΣ
Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
E-mail:immkom@otenet.gr

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Ἀρχιμ. Ἄνθιμος Κωσταράκης
Πρωτ. Γεώργιος Παπαβέργος
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ὕΛΗΣ
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Σπυρίδων Κιοσσὲς

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσίδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικὸν Παρρησία
Ἱερὰ Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνὴ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφεῖον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἔναντι Πανεπιστημιουπόλεως
69150 Κομοτηνὴ
Τηλ. 25310 31332
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗΙ ΑΓΑΘΗΙ

ΕΔΟΣΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

ΕΠΑΙΝΟΝ

ΤΙΜΗΣΑΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΠΑΡΡΗΣΙΑ» ΕΚΔΟΣΙΝ
ΑΦΑΔΕΣ ΟΤΙ ΤΟΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΑΥΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΙ ΕΡΓΟΙ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΒΙΟΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΤΑ ΜΕΓΙΣΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΕΤΑΙ

ΑΝΕΥΡΕΙΝ ΔΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΕΝ ΤΗΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΙ
ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΟΓΔΟΗΙ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΗΙ
ΕΤΟΥΣ ΠΕΜΠΤΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΔΙΣΧΙΛΙΟΣΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Περιεχόμενα

03.
Καιρὸς τοῦ σπείρειν καιρὸς τοῦ θερίζειν
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας
καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

05.
Χαιρετισμὸς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν
πρὸς τὴν Ἀκαδημαϊκὴ Κοινότητα
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας
καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

07.
Χαιρετισμὸς στὸ 13ο Ἐτήσιο Διεθνὲς
Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο
τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Δημοσιολόγων
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μαρωνείας
καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελεήμονος

09.
Ἡ ἀρματολικὴ ἰδιότητα καὶ ἡ στρατηγικὴ διάνοια
τοῦ στρατηγοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου
τοῦ Ἰωάννη Μηνᾶ Μπακιρτζῆ, Καθηγητὴ Δ.Π.Θ.

11.
Γενοῦ ὅπερ εἶ, εἰκὼν Θεοῦ
τοῦ Ραφαὴλ Μπαχτσεβανίδη, Φοιτητὴ

15.
Ἡμέρα μνημοσύνης τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ
τοῦ Χρήστου Μορφακίδη, Ἐπίκουρου Καθηγητὴ Δ.Π.Θ.

18.
Ἡ εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ
τοῦ Θωμᾶ Ζήκου, Δρ. Θεολογίας

21.
Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις
Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμανδρίτη Ἀρσενίου Βασιλείου

Παρρησία

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ ΙΓ΄ • ΤΕΥΧΟΣ 49ο • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΜΑΡΤΙΟΣ 2026

Στὶς 20 Μαρτίου 2026 ὁ Σεβασμιώτατος, εὐγενῶς προσκληθείς, παρέστη στὴν ἔναρξη τοῦ 13ου Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Δημοσιολόγων καὶ ἀπηύθυνε σχετικὸ χαιρετισμό.

Μνημόσυνο Θυμάτων τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ

Τὴν Κυριακὴ Δ΄ τῶν Νηστειῶν 22 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ἐνοριακὸ Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς καὶ τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν πάντων τῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Νεοτούρκων ἀναιρεθέντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν Θρακῶν, κατὰ τὴν Γενοκτονία τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς.

Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν ὡς ἄνω πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ καὶ προέστη τῆς ἐπισήμου Δοξολογίας ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ. Ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς ἐπιμνημνοσύνου δεήσεως στὸ Ἡρῶον τῆς πόλεως. Τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἐκπροσώπησε ἡ Γ.Γ. ΕΣΠΑ κα Βασιλική Παντελοπούλου.

Ὁ Σεβασμιώτατος σὲ ἐκδήλωση γιὰ τὴν τοπικὴ ἀνάπτυξη

Στὶς 27 Μαρτίου 2026 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας συμμετεῖχε σὲ ἐκδήλωση μὲ θέμα: «Συζητάμε, Ἀποφασίζουμε, Προχωράμε, MAZI γιὰ τὴν Ροδόπη», ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε σὲ αἴθουσα τῆς Νομαρχίας Ροδόπης.

Σάββατο τοῦ Ἀκαθίστου καὶ χειροτονία Πρεσβυτέρου

Τὸ Σάββατο τοῦ Ἀκαθίστου, 28 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ τέλεσε τὴν εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ διακόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωακεὶμ Οὐρεϊλίδη.

Ἡ Ε΄ Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

Τὴν Ε΄ Κυριακή τῶν Νηστειῶν 29 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατο ἱερούργησε

χεία ἐκίνησε ἡ Λιτανεία τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος πρὸς τὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ, ὅπου τελέστηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Ὑποδοχὴ Ἱεροῦ Λειψάνου Ἁγίου Νεκταρίου

Στὶς 7 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ὑποδέχθηκε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Λοφαρίου, τεμάχιο Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, Ἐπισκόπου Πενταπόλεως ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ξυλαγανῆς καὶ χοροστάτησε κατὰ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων

Τὴν Δευτέρα, 9 Μαρτίου 2026, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τὴν Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία τῶν Τιμίων Δώρων στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Παμφόρου.

Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως καὶ Χειροτονία Διακόνου

Τὴν Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, 15 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς καὶ τέλεσε τὴν εἰς Διάκονον Χειροτονία τοῦ Ἰωακεὶμ Οὐρεϊλίδη.

Σύναξη Ἱεροπαίδων

Στὶς 16 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ ὑποδέχθηκε τοὺς Ἱερόπαιδες τῶν Ἐνοριῶν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ὁ Σεβασμιώτατος στὸ 13ο Συνέδριο Ἑλλήνων Δημοσιολόγων

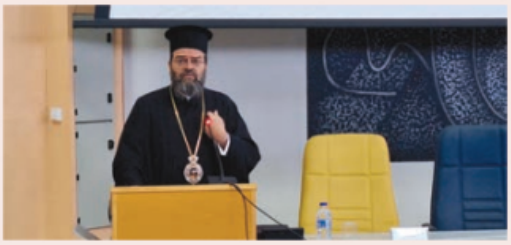

τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως.

Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Συγχωρήσεως

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς, 22 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς, στὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς Συγχωρήσεως. Στὸ τέλος τῆς Ἀκολουθίας ἀπηύθυνε πατρικὸ λόγο πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα μέ θέμα: «Ἡ ἀρπαγὴ τοῦ νοός».

Ἡ ἑορτὴ τῆς Εὑρέσεως τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου

Τὴν Τρίτη 24 Φεβρουαρίου 2026 καὶ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς α΄ καὶ β΄ Εὑρέσεως τῆς Κεφαλῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τὴν Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία τῶν Τιμίων Δώρων στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

Ἐπισκέψεις μηνὸς Φεβουαρίου

Κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριο ὁ Σεβασμιώτατος δέχτηκε τὸν Διοικητὴν τῆς 21ης ΤΘΤ, Ταξίαρχον Χρῆστον Γουρδομιχάλην, τὸν νέο Α.Δ.Φ.Κ. Διοικητὴ τῆς 29ης Μ/Π ΤΑΞ, Ταξίαρχον Σωτήριον Καλέτσην, τὴν νέα Ἀστυνομικὴ Διευθύντρια-Διοικήτρια τῆς Σχολῆς Ἀστυφυλάκων, κα Ἰωάννα Ντικούδη καὶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Ἄμυνας κ. Νικόλαον Δένδιαν.

Κυριακὴ τῆς Ὀρθοδοξίας

Τὴν Κυριακή τῆς Ὀρθοδοξίας, 1 Μαρτίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ προέστη τῆς λιτανείας τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων.

Ἐκδήλωση Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς

Τὴν Τρίτη, 3 Μαρτίου, πραγματοποιήθηκε ἐκδήλωση ἀφιερωμένη στὸ ἔργο τῆς Ἱεραποστολῆς. Ὁμιλητὲς ἦταν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης Οἰκουμένιος Μαρκόπουλος καὶ ἡ κα Αἰκατερίνη Ἀραμπατζόγλου.

Ὑποδοχὴ πιστοῦ ἀντιγράφου Παναγίας «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ»

Σὲ ἀνάμνηση τῆς ἐλεύσεως τῆς Ἐφεστίου Ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ Ἁγίου Ὄρους τῆς Παναγίας «Ἄξιόν Ἐστιν» τὸ ἔτος 2022, πραγματοποιήθηκε ἡ ὑποδοχή τοῦ πιστοῦ ἀντιγράφου τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος, τὸ ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 4 Μαρτίου 2026. Ἐν συνε-

ραλάμπους τῆς ἀρχαίας Μαρώνειας. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ, ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τὴν Ἀκολουθία τῆς ἀρτοκλασίας στὸν ἑορτάζοντα Ἐνοριακὸ Ἱερὸ Ναὸ Τῆς Τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς. Ἀνήμερα ἱερούργησε στον πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ στὴν ἀρχαία Μαρώνεια.

Τὸ Ψυχοσάββατο τῆς Ἀπόκρεω

Τὸ Ψυχοσάββατο τῆς Ἀπόκρεω, 14 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναό. Ἀκολούθως μετέβη στὸ Μνημεῖο τῶν πεσόντων Ἀστυνομικῶν καὶ τέλεσε ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ τῶν πεσόντων κατὰ τὴν ὥρα τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰρηνικῶς ἀποβιωσάντων Ἀστυνομικῶν. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὸ Στρατιωτικὸ Κοιμητήριο, ὅπου προέστη τῆς ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἀγωνισαμένων ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος καὶ τῶν ἡρωικῶς πεσόντων κατὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους.

Ἐκδήλωση Γραφείου Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς

Στὶς 14 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε ἡ ἑορταστικὴ ἐκδήλωση τοῦ Γραφείου Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, στὴν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὴν Βασιλόπιτα τοῦ Γραφείου. Στὴν ἐκδήλωση παρουσιάστηκε ἡ πορεία τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Παϊσίου τοῦ Ἁγιορείτου Ἱεροῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἀναγείρεται μὲ δαπάνες τοῦ Γραφείου Ἐσωτερικῆς καὶ Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος στὸ Ἰβαΐλοβγκραντ τῆς Βουλγαρίας

Στὶς 15 Φεβρουαρίου 2026 ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὸ Ἰβαΐλοβγκραντ τῆς Βουλγαρίας, ὅπου συμμετεῖχε στὴν πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία ποὺ τελέστηκε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος (Ἰουλιανὸ Ἡμερολόγιο) καὶ τῇ συμπληρώσει 19 ἐτῶν ἀπὸ

εὐλόγησε τὴν Βασιλόπιτα, μίλησε καταλλήλως πρὸς τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους, ἐξαίροντας τὴν διακονία τους καὶ τοὺς παρότρυνε νὰ συνεχίσουν τὴν ἔνζηλο καὶ ἔνθεο προσφορά τους γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν.

Ἑσπερινὸς Ἁγίου Παρθενίου καὶ Μοναχικὴ Κουρὰ

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, Παρασκευὴ 6 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Κασιτερῶν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ ὁ Σεβασμιώτατος ἔκειρε τὸν Ἀθανάσιο Ἀργυράκη μοναχό, δίδοντάς του τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ναθαναήλ.

Χειροτονία Διακόνου

Τὸ Σάββατο 7 Φεβρουαρίου 2026, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Παρθενίου Ἐπισκόπου Λαμψάκου, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Σαππῶν καὶ τέλεσε τὴν εἰς Διάκονον Χειροτονία τοῦ Ναθαναήλ (κατά κόσμον Ἀθανασίου) Ἀργυράκη.

Ἑορτὴ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου

Τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, Σάββατο 7 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν ὁμώνυμο Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Νέου Σιδηροχωρίου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν αὐτὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Ναό.

Βράβευση ἀριστούχων μαθητῶν τριτέκνων οἰκογενειῶν

Τὴν Κυριακὴ 8 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὴν καθιερωμένη βασιλόπιτα τοῦ Συλλόγου Τριτέκνων οἰκογενειῶν τοῦ Νομοῦ Ροδόπης. Στὴ συνέχεια ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη βράβευσε μὲ χρηματικὸ ποσὸ εἰκοσιτέσσερα (24) παιδιὰ τριτέκνων οἰκογενειῶν ποὺ εἰσήχθησαν τὸ ἔτος 2025-2026 στὴν Τριτοβάθμια Ἐκπαίδευση.

Ἑορτὴ Ἁγίου Χαραλάμπους

Τὴν παραμονή, Δευτέρα 9 Φεβρουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Χα-

Εὐλογία Βασιλόπιτας Συλλόγου Πολυτέκνων

Τὴν Κυριακὴ 1η Φεβρουαρίου 2026, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑπαπαντῆς, ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὴν Βασιλόπιτα τοῦ Συλλόγου Πολυτέκνων Νομοῦ Ροδόπης. Στὴ συνέχεια ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη βράβευσε ἑξῆντα (60) παιδιὰ πολυτέκνων οἰκογενειῶν μὲ χρηματικὸ ποσό, ἐπειδὴ εἴτε εἰσήχθησαν στὴν Τριτοβάθμια Ἐκπαίδευση εἴτε ἀρίστευσαν στὴν Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση.

Χαιρετισμὸς τοῦ Σεβασμιωτάτου στὸ Δ.Π.Θ. γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Στὶς 2 Φεβρουαρίου 2026 στὸ Κεντρικὸ Ἀμφιθέατρο τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης πραγματοποιήθηκε ἐπετειακὴ ἐκδήλωση μνήμης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῶν Προστατῶν τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Παιδείας τοῦ Γένους μας. Στὴν ἐκδήλωση παρέστη, κατόπιν εὐγενοῦς προσκλήσεως τοῦ Πρυτάνεως, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὅπου ἀπηύθυνε σχετικὸ χαιρετισμό.

Παρουσίαση συλλογικοῦ τόμου: *Τεχνητὴ νοημοσύνη: Ἀνθρώπινα δικαιώματα, Δημοκρατία & Κράτος Δικαίου*

Τὴν Δευτέρα, 2 Φεβρουαρίου 2026, στὴν αἴθουσα τοῦ Μουσικοῦ Μεγάρου Κομοτηνῆς, πραγματοποιήθηκε ἡ παρουσίαση τοῦ συλλογικοῦ τόμου: *Τεχνητὴ Νοημοσύνη: Ἀνθρώπινα Δικαιώματα, Δημοκρατία & Κράτος Δικαίου*, τὸν ὁποῖο ἐπιμελήθηκε ὁ συντοπίτης μας Βουλευτὴς Ροδόπης, κ. Εὐριπίδης Στυλιανίδης. Στὴν ἐκδήλωση στὴν ὁποία συνδιοργανωτὴς ἦταν καὶ ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας, ἀπηύθυνε σχετικὸ χαιρετισμὸ ὁ Σεβασμιώτατος. Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ὡς κύριοι ὁμιλητὲς οἱ κύριοι Θεόδωρος Ρουσόπουλος καὶ Εὐάγγελος Βενιζέλος.

Ἑορτὴ Ἱερατικῆς Οἰκογενείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Τὴν Τρίτη 3 Φεβρουαρίου 2026, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη πραγματοποίησε ἑορτὴ γιὰ τὶς ἱερατικὲς οἰκογένειες. Ὁ Σεβασμιώτατος

Ἐπετειακὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν Ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Παραμονὴ τῆς ἑορτῆς, Πέμπτη 29 Ἰανουαρίου 2026, ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη μὲ τὴν συνεργασία τῆς Περιφερειακῆς Διευθύνσεως Ἐκπαιδεύσεως Ἀν. Μακεδονίας καὶ Θράκης, τῆς Διευθύνσεως Α/θμίου καὶ Β/θμίου Ἐκπαιδεύσεως Ν. Ροδόπης καὶ τοῦ Συνδέσμου Θεολόγων Ν. Ροδόπης, πραγματοποίησαν ἑορταστικὲς ἐκδήλωσεις ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στὸ 11ο Δημοτικὸ Σχολεῖο Κομοτηνῆς καὶ στὸ Μουσικὸ Σχολεῖο Κομοτηνῆς.

Ἡ Ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Παρασκευὴ 30 Ἰανουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς καὶ προέστη τῆς ἐπιμνημοσύνου δεήσεως ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν Εὐεργετῶν τῆς Παιδείας τοῦ Γένους μας.

Εὐλόγηση Βασιλόπιτας μηνὸς Ἰανουαρίου

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριο ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὶς Βασιλόπιτες: Περιφερειακῆς Δ/νσης Ἐκπαιδεύσεως Α.Μ.Θ., Διεύθυνσης Α/θμιας Ἐκπαιδεύσεως Ροδόπης, Διεύθυνσης Β/θμιας Ἐκπαιδεύσεως Ροδόπης, Συλλόγου Φίλων Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Πρυτανείας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Βρεφονηπιακῶν Σταθμῶν Ἱερᾶς Μητροπόλεως, Στελεχῶν Κατασκηνώσεως Ἱερᾶς Μητροπόλεως, Δημοτικοῦ Συμβουλίου Κομοτηνῆς, Σχολῆς Ἀστυφυλάκων Ροδόπης.

Ἐπισκέψεις μηνὸς Ἰανουαρίου

Τὸν μῆνα Ἰανουάριο ὁ Σεβασμιώτατος δέχτηκε τὰ Μέλη τῆς Παμποντιακῆς Ὁμοσπονδίας Ἑλλάδος, τὰ Μέλη τῶν Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Μητροπόλεως Δέρκων καὶ τοὺς Τοποτηρητὲς Μουφτῆδες Κομοτηνῆς καὶ Διδυμοτείχου.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Τρύφωνος

Τὸ Σάββατο, 31 Ἰανουαρίου 2026, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Τρύφωνος Κομοτηνῆς. Ἀνήμερα ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Τρύφωνος Ἑβρένου.

ρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Κομοτηνῆς, ὅπου φυλάσσεται τεμάχιο τοῦ σεπτοῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου.

Ἑορτὴ Ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου

Τὴν παραμονή, Σάββατο 17ης Ἰανουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε κατὰ τὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ στὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀθανασίου Αἰγείρου. Ἀνήμερα ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀθανασίου Κοσμίου.

Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια κατὰ τὸ Ἰουλιανὸ Ἡμερολόγιο

Στὶς 19 Ἰανουαρίου 2026 ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε τὸν Μεγάλο Ἁγιασμὸ τῶν Θεοφανείων καὶ πραγματοποίησε τὴν κατάδυση τοῦ Σταυροῦ στὸ Ἱερὸ Ἐξωκκλήσιο Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐξ Ἀργυρουπόλεως, στὴν περιοχὴ «Παρχάρια» Νυμφαίας, σύμφωνα μὲ τὸ Ἰουλιανὸ Ἡμερολόγιο.

Γεῦμα στοὺς ἐργαζομένους τοῦ Τομέα Καθαριότητος

Στὶς 20 Ἰανουαρίου 2026 παρατέθηκε σὲ κατάστημα τῆς πόλης, γεῦμα ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο πρὸς τιμὴν τῶν ἐργαζομένων στὸν Τομέα Καθαριότητος καὶ τῶν Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου Κομοτηνῆς.

Ἑορτὴ Ἁγίου Ἀποστόλου Τιμοθέου

Στὶς 22 Ἰανουαρίου 2026 στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Τρύφωνος Κομοτηνῆς τελέσθηκε Θεία Λειτουργία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Τιμοθέου. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως ὁ Σεβασμιώτατος τέλεσε Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου του, Μητροπολίτου Μαρωνείας κυροῦ Τιμοθέου Ματθαιάκη.

λαν τὰ Χριστουγεννιάτικα κάλαντα.

Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ τῆς Πελαγίας.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ὁσίου Μαξίμου Καυσοκαλύβη

Τὴν Δευτέρα 12 Ἰανουαρίου 2026, ἐπί τῇ ἑορτῇ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη, ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε στὴν Ἱερὰ Ἀγρυπνία στὴν πανηγυρίζουσα Ἱερὰ Μονὴ Παπικίου Ὄρους.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Νίνας

Τὴν Τρίτη 13 Ἰανουαρίου 2026, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῆς Ὁσίας Νίνας, τῆς Ἰσαποστόλου, στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Δημητρίου Ὑφαντῶν, ὅπου φυλάσσεται ἡ Ἱερὰ καὶ Ἱστορικὴ Εἰκόνα τῆς Ἁγίας.

Ἑορτὴ Ἁγίου Ἀντωνίου

Τὴν Παρασκευὴ 16 Ἰανουαρίου 2026, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, ὁ Σεβασμιώτατος χοροστάτησε στὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ στὸ πανηγυρίζον Ἱερὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου Ἰάσμου.

Ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις

Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς, Σάββατο 17 Ἰανουα-

Ἡ τοιχογραφία τοῦ Φώτη Κόντογλου στὸν Ναὸ τῆς Καπνικαρέας.

Ὑπαπαντῆς τὸ 1955, ὁπότε καὶ ἱστορεῖ τὸ Δωδεκάορτο.

Σύμφωνα μὲ τὸν καθηγητὴ Ἀ. Ξυγγόπουλο, ὑπάρχουν δύο βασικοί εἰκονογραφικοὶ τύποι τοῦ θέματος καὶ κριτήριο γιὰ τὴ διάκρισή τους ἀποτελεῖ τὸ ἄν τὸ θεῖο βρέφος βρίσκεται στὰ χέρια τῆς Παναγίας ἢ τοῦ Συμεών. Στὰ ἀρχαιότερα γνωστὰ παραδείγματα τῆς παράστασης, ποὺ ἔχουν σωθεῖ μέχρι τὶς μέρες μας, ὅπως στὸ ψηφιδωτὸ τοῦ θριαμβικοῦ τόξου τῆς Santa Maria Maggiore στὴ Ρώμη (432-440), στὸ ψηφιδωτὸ στὸ τζαμὶ Καλεντερχανὲ στὴν Κωνσταντινούπολη (7ος αἰ.) καὶ στὴν τοιχογραφία τῆς Santa Maria στὸ Castelseprio τῆς Ἰταλίας (7ος–8ος αἰ.) ἀκολουθεῖται ὁ Α΄ τύπος, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο τὸ βρέφος κρατᾶ ἡ Παναγία. Ἀξιοπρόσεκτο εἶναι τὸ ὅτι, στὶς παραπάνω παραστάσεις τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Castelseprio, παρευρίσκονται καὶ ἄλλα πρόσωπα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ βασικά, τὰ ὁποῖα πιθανὸν ἀπεικονίζουν ἱερεῖς τοῦ ναοῦ ἢ μάρτυρες τοῦ γεγονότος, ἐνῶ στὴν παράσταση τοῦ καθολικοῦ τῆς Μεγίστης Λαύρας ἀπεικονίζεται καὶ ὁ Μωυσῆς κρατώντας ἐνεπίγραφο εἰλητό.

Στὴν τοιχογραφία τῆς Καπνικαρέας ὁ Συμεών τοποθετεῖται στὰ δεξιά, πάνω σὲ ξύλινη ἐξέδρα. Πατάει στὸ δεύτερο σκαλοπάτι καὶ σκυμμένος ἐμπρὸς εὐλογεῖ τὸν μικρὸ Χριστό. Ἀπέναντι ἀπὸ τὸν Συμεὼν εἰκονίζεται ἡ Θεοτόκος μὲ τὸν Χριστὸ στὴν ἀγκαλιά της. Ἡ Θεοτόκος κοιτάζει τὸν γέροντα Συμεὼν μὲ ὕφος σοβαρό, θλιμμένο ἀλλὰ καὶ σκεπτικό, ἀκούγοντας τὰ ὅσα ὁ σοφὸς γέροντας τοὺς ἀποκάλυψε μὲ τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὸ μέλλον τοῦ παιδιοῦ. Ὁ μικρὸς Χριστός, ποὺ βρίσκεται στὴν ἀγκαλιά της, ἔχει τὸ κεφάλι του γυρισμένο πρὸς τὸν Συμεών, κοιτάζοντάς τον ἐξερευνητικά. Στὴ συνέχεια εἰκονίζεται ὁ Ἰωσήφ, ἀκολουθώντας σὲ ἴδια μὲ τὴ Θεοτόκο στάση. Πίσω ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ στέκεται ἡ προφήτισσα Ἄννα, σὲ στάση δυναμικῆς μετωπικότητας.

Πρότυπο τοῦ Κόντογλου γιὰ τὴν παράσταση τῆς Ὑπαπαντῆς στὴν Καπνικαρέα ἀποτέλεσε ἡ ἀντίστοιχη παράσταση ποὺ εἶχε εἰκονογραφηθεῖ στὸ Πρωτάτο τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπὸ τὸν Μανουὴλ Πανσέληνο, τὸν ὁποῖο ὁ Κόντογλου θαύμαζε. Τὸν ἴδιο εἰκονογραφικὸ τύπο, μὲ κάποιες μικρὲς διαφορές, ἀκολουθεῖ ἡ παράσταση καὶ σὲ ψηφιδωτὸ τῆς Opera del Duomo στὴ Φλωρεντία.

Ὁ συμβολισμὸς τῆς εἰκόνας εἶναι σημαντικὸς καὶ πολύπλευρος. Ἀρχικὰ παρουσιάζεται ὁ μικρὸς Ἰησοὺς ὡς Χριστὸς σὲ δημόσιο χῶρο, στὸν Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων. Ὁ Συμεὼν ἐκφράζει τὴν ἀναγνώριση τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ ἡ προφήτισσα Ἄννα μὲ τὰ λόγια στὸ εἰλητάριο. Ὁ Χριστὸς προσφέρεται στὸν Συμεὼν καὶ δι' αὐτοῦ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ Τὸν δεχθοῦν στὴν ἀγκαλιά τους, ἀλλὰ καὶ στὴν ψυχή τους ὡς Σωτήρα καὶ Λυτρωτή.

σὲ ψηφιδωτὸ στὴν Κωνσταντινούπολη, στὸν Ναὸ τῆς Παναγίας Κυριώτισσας. Ἡ παράσταση αὐτὴ σήμερα βρίσκεται στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο. Ἡ παράσταση ἀκολουθεῖ ἕναν ἁπλὸ τρόπο ἀπεικόνισης. Ἀπεικονίζεται ἡ Θεοτόκος στὰ ἀριστερὰ νὰ προσφέρει τὸν μικρὸ Ἰησοῦ στὸν γέροντα Συμεών, ὁ ὁποῖος ἁπλώνει τὰ χέρια του πρὸς τὴ Θεοτόκο, ἐνῶ ἀπουσιάζουν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ προφήτισσα Ἄννα.

Στὸ Βυζαντινὸ καὶ Χριστιανικὸ Μουσεῖο τῆς Ἀθήνας ὑπάρχει μία φορητὴ εἰκόνα τοῦ 17ου αἰώνα (1669) τοῦ Χανιώτη ἱερομόναχου ζωγράφου Φιλόθεου Σκούφου. Δεξιὰ εἰκονίζεται ὁ γέρος Συμεὼν νὰ βαστάζει μὲ εὐλάβεια τὸν χρυσοντυμένο Χριστό. Στὰ ἀριστερὰ τοποθετεῖται ἡ νεαρὴ Μαρία, ἡ ὁποία προσμένει σοβαρή, γνωρίζοντας τὴν προφητεία τοῦ Συμεών. Ἀκολουθεῖ ἡ γηραιὰ Ἄννα, ἡ ὁποία κοιτάζει πρὸς τὸν πιστό. Δείχνει μὲ τὸ χέρι της τὴ Θεοτόκο καὶ κρατεῖ εἰλητὸ μὲ τὴν προφητεία μὲ τὴ φράση: *Τοῦτο τὸ βρέφος οὐρανὸν καὶ γῆν ἐστερέωσεν.* Ἡ φράση αὐτὴ δὲ μαρτυρεῖται στὴ σχετικὴ διήγηση τοῦ Εὐαγγελίου. Ἀκολουθεῖ στὴν ἄκρη ὁ Ἰωσήφ μὲ σεβασμό, νὰ κρατεῖ τοὺς νεοσσοὺς στὸ ἱμάτιό του. Ἡ σκηνὴ διαδραματίζεται στὸ μαρμαρόχτιστο ἐσωτερικὸ τοῦ Ναοῦ. Μία λεπτομέρεια ποὺ διακρίνεται στὰ βημόθυρα τοῦ ἱεροῦ ἀποτελεῖ ἡ ἀπεικόνιση σὲ μονοχρωμία τοῦ Μωυσῆ καὶ τοῦ Ἀαρών. Ἡ εἰκόνα πιθανότατα βρισκόταν στὸν ναὸ τῆς Παναγίας Λαουρένταινας στὸ Κάστρο τῆς Ζακύνθου.

Ἀξίζει νὰ ἀναφερθοῦμε ἐπίσης σὲ μία τοιχογραφία τοῦ Φώτη Κόντογλου στὸν Ναὸ τῆς Καπνικαρέας. Ὁ Φώτης Κόντογλου ἔφερε τὴν μεγάλη ἀλλαγὴ στὸ εἰκαστικὸ κλῖμα τῆς ἐποχῆς του. Σήμερα, ἑξήντα χρόνια μετὰ τὸν θάνατό του (1965) παραμένει ἐπίκαιρος καὶ σύγχρονος, ἀφοῦ εἶναι «ἀληθινός» στὴν τέχνη καὶ στὴν πίστη του. Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦρθε ὁ Κόντογλου ὡς πρωτοετὴς σπουδαστὴς στὴ Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀθήνας ἐπικρατοῦσε ἡ σχολὴ τοῦ Μονάχου, ἢ ἀλλιῶς ὁ ἀκαδημαϊκὸς ρεαλισμός. Εἶναι γνωστὴ ἡ παράσταση τῆς Ὑπαπαντῆς ποὺ ζωγράφησε στὸν ναὸ τῆς Καπνικαρέας. Ὁ Κόντογλου ἐργάστηκε ἀρκετὰ χρόνια στὴν ἁγιογράφηση τοῦ ναοῦ στὴν Καπνικαρέα, ἀπὸ τὸ 1942 τουλάχιστον μέχρι τὸ 1959. Ζωγράφισε τὴ σκηνὴ τῆς

Ἡ φορητὴ εἰκόνα τοῦ 17ου αἰώνα (1669) τοῦ Χανιώτη ἱερομόναχου ζωγράφου Φιλόθεου Σκούφου.

Τεῦχος 49ο • Ἰανουάριος - Μάρτιος 2026

Ἡ εἰκόνα τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ

Θωμᾶς Ζῆκος
Δρ. Θεολογίας

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ εἶναι Δεσποτικὴ καὶ Θεομητορικὴ γιορτή, ἡ ὁποία ἑορτάζεται στὶς 2 Φεβρουαρίου μαζὶ μὲ τὴν ἀνάμνηση τοῦ γεγονότος τοῦ καθαρισμοῦ τῆς Παναγίας ἀπὸ τὴ λοχεία (σαραντισμός). Ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς δώδεκα μεγάλες ἑορτὲς τῆς Ὀρθόδοξης Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας («*Δωδεκάορτο*»). Ἡ λέξη Ὑπαπαντὴ προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη *ὑπαπάντησις/ὑπάντησις* ποὺ σημαίνει *συνάντηση/προϋπάντηση* (κοινὴ ἑλληνιστική) καὶ εἶναι παράγωγο τοῦ ρήματος *ἀπαντάω-ῶ*. Ἀναφέρεται στὴν ὑποδοχὴ τοῦ βρέφους Ἰησοῦ στὸν Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τὸν γέροντα Συμεών, συνάντηση ποὺ συμβολίζει τὴν ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ Μεσσία.

Σύμφωνα μὲ τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο, κάθε πρωτότοκο ἀρσενικὸ παιδὶ θεωροῦνταν ὅτι ἀνήκει στὸν Θεό, συμβολίζοντας τὴ σωτηρία τῶν πρωτοτόκων Ἰσραηλιτῶν στὴν Αἴγυπτο καὶ τὸν καθαρισμὸ τῆς μητέρας μὲ προσφορὰ θυσία, δύο περιστέρια ἢ τρυγόνια.[1] Τὸ γεγονὸς τῆς Ὑπαπαντῆς περιγράφεται στὸ εὐαγγέλιο τοῦ Λουκᾶ καὶ συνέβη σαράντα μέρες ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ.[2]

Ἀρχικὰ ἡ Ὑπαπαντὴ γιορταζόταν στὸν βυζαντινὸ κόσμο στὶς 14 Φεβρουαρίου. Ἦταν μία μικρὴ θρησκευτικὴ ἑορτή, τὴν ὁποία ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανὸς τὸ 542 ἀνήγαγε σὲ δεσποτική, προκειμένου νὰ ἐπικαλεσθεῖ τὴ μεσιτεία τοῦ Κυρίου γιὰ τὸν λοιμὸ ποὺ εἶχε ἐνσκήψει στὴν ἐπικράτειά του. Σήμερα μόνο ἡ Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν Ὑπαπαντὴ στὶς 14 Φεβρουαρίου.

Ἀρχικὰ ἡ Ὑπαπαντὴ γιορταζόταν στὸν βυζαντινὸ κόσμο στὶς 14 Φεβρουαρίου. Ἦταν μία μικρὴ θρησκευτικὴ ἑορτή, τὴν ὁποία ὁ αὐτοκράτορας Ἰουστινιανὸς τὸ 542 ἀνήγαγε σὲ δεσποτική, προκειμένου νὰ ἐπικαλεσθεῖ τὴ μεσιτεία τοῦ Κυρίου γιὰ τὸν λοιμὸ ποὺ εἶχε ἐνσκήψει στὴν ἐπικράτειά του.

Ὅπως μᾶς ἐξιστορεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, τὸ ζευγάρι τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τῆς Μαρίας ὑποδέχθηκε στὸν Ναὸ ὁ γέροντας ἱερέας Συμεών, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει τὴν ὑπόσχεση ἀπὸ τὸν Θεὸ ὅτι δὲν θὰ πεθάνει, προτοῦ δεῖ τὸν Χριστό.

Στὴ βυζαντινὴ εἰκονογραφία τὸ θέμα εἶναι γνωστὸ ἤδη ἀπὸ τὸν 6ο – 7ο αἰώνα

1 Λευϊτ. 12, 6.
2 Λουκ. 2, 22 – 38.

δοξίας. Μαθαίνουμε πὼς τὰ ἴδια συμβαίνουν, λιγότερο φανερά, ἀλλὰ μὲ τὴν ἴδια θέρμη στὴν καρδιά, σὲ ὅλες τὶς ἠπείρους: στὴ γειτονιά μας μὰ καὶ πιὸ πέρα.

Ἐμεῖς; Θὰ ἀναβαπτιστοῦμε; Θὰ κινηθοῦμε καὶ ἐμεῖς ἀποφασιστικὰ μὲ βῆμα σταθερὸ πρὸς τὴ μετάνοια, πρὸς τὸ πετραχήλι τοῦ πνευματικοῦ; Θὰ κάνουμε τὸ βῆμα τὸ ἀποφασιστικὸ πρὸς τὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο, τὸν παλιάνθρωπο ποὺ ζεῖ μέσα μας καὶ ποὺ λογίζει γιὰ ἐλευθερία τὴ σκλαβιὰ στῶν ἐπιθυμιῶν μας τὰ πάθη τὰ τυραννικά;

Θὰ ταπεινωθοῦμε ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον, πρῶτα μέσα στὰ σπίτια μας, ἀναγνωρίζοντας τὴν ἀδυναμία μας, δίχως ὅμως νὰ ἀπελπιζόμαστε, στρέφοντας τὸ βλέμμα πρὸς τὸν Χριστό;

Μήπως ἤδη τοῦτο συμβαίνει μέσα μας καὶ γύρω μας; Κύριε τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν γενοῦ. Στεῖλε, Κύριε, τὴ χάρη Σου καὶ σὲ μᾶς. Καὶ θὰ ἰδοῦμε τὰ παιδιὰ ποὺ στὸ ἑξῆς θὰ γεννιοῦνται στὰ χωριὰ καὶ στὶς πολιτεῖες μας νὰ ξεφυτρώνουν σὰν δροσερὰ λουλούδια καὶ νὰ γίνονται πολυάριθμα σὰν τὸ χορτάρι τῆς γῆς.

Τῆς γῆς ποὺ τώρα κατοικοῦμε ἐμεῖς, τὰ ἐγγόνια τῶν γενναίων καὶ ἀγαθῶν ψυχῶν ποὺ ὑπέστησαν τοὺς διωγμοὺς καὶ τὴ γενοκτονία τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τῆς γῆς ποὺ ὀχυρώνεται μὲ τὶς εἰκόνες τῆς Μάνας μας τῆς Παναγιᾶς, τῆς Γοργοϋπηκόου, τῆς Ὁδηγήτριας, τοῦ Ἄξιον Ἐστί, τὶς ἱστορημένες ἀπὸ χέρια ἀσκητικὰ καὶ φερμένες ἐδῶ ἀπὸ τὸ περιβόλι Της τὸ ἁγιονορείτικο. Τῆς ἁγιοβάδιστης γῆς τῆς Ροδόπης ποὺ φυλάει στὰ σπλάχνα της τὰ ἅγια λείψανα καὶ ἀναπνέει στοὺς οὐρανούς της τὶς ἅγιες προσευχὲς τῶν ὁσίων ἀσκητῶν τοῦ Παπικίου Ὄρους.

Ἐμεῖς οἱ Θρακιῶτες, καθὼς κι οἱ Ρωμιοὶ τοῦ Πόντου, τῆς Πόλης, τῆς Κύπρου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔχουμε μιὰ ἰδιαίτερη σχέση μὲ τὸν χῶρο καὶ τὸν χρόνο. Καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ μὲ τὸν θάνατο. Θυμόμαστε καὶ τιμοῦμε τοὺς ἀδικοχαμένους μας προγόνους, αὐτοὺς ποὺ μᾶς χάρισαν τὸ πολύτιμο δῶρο τῆς ζωῆς. Διατηρῶντας τὴ μνήμη τους στὴ ζωή μας ζωντανή, νικᾶμε τὸν χρόνο καὶ τὸν θάνατο καὶ μαζὶ ξανασυνδεόμαστε μὲ τὸν ἱστορικὸ γεωγραφικό μας χῶρο, τὴ Θράκη στὸ σύνολό της, τὸν τόπο ὅπου γεννήθηκαν, ἔκλαψαν, γέλασαν, ἀγάπησαν καὶ τραγούδησαν οἱ παπποῦδες καὶ οἱ γιαγιάδες μας.

Πρόγονοί μας τῆς θρακιώτικης πατρίδας, ἀνάβουμε σήμερα, ἐδῶ, στὴν εὐλογημένη ἐνορία τῆς Ἁγίας Βαρβάρας στὴν Κομοτηνή, κερὶ στὴ μνήμη σας καὶ ζητοῦμε ἀπὸ τὸν Σωτῆρα νὰ φυλάει τὶς ψυχές σας εἰς τὴν μακαρίαν ζωήν. Κι ἔτσι ξαναδενόμαστε μαζί σας. Ξαναπιάνουμε τοὺς κρίκους στὴν ἀτίμητη ἁλυσίδα τῶν ἀξιῶν ποὺ μᾶς διδάξατε ἀπ' τὴν μακραίωνη ἁγία ζωή σας: τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ ἄνδρα πρὸς τὴν γυναίκα, τῆς γυναίκας πρὸς τὸν ἄνδρα, τὴν ὑπομονὴ καὶ τὸ παράδειγμα πρὸς τὰ παιδιά σας, τὴν ἔγνοια γιὰ τὴν κοινή –κι ὄχι μονάχα γιὰ τὴν ἀτομική– προκοπή. Κι ὅτι αὐτὰ ὅλα πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστό, τὴν Παναγία Μητέρα καὶ τοὺς Ἁγίους Του.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε ποὺ μὲ τὴν ἄδολη προθυμία σας γίνατε τοῦ Θεοῦ συνεργοί. Πού –μαθαίνοντας ἀπὸ μικροὶ νὰ ἀγαπᾶτε καὶ νὰ μοιράζεστε τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ζωή σας– μὲ ἁπλότητα δεχθήκατε τὸ δῶρο τῆς ζωῆς καὶ τῆς τεκνογονίας. Καὶ ὁ Κύριος σᾶς χάρισε οἰκογένειες εὐλογημένες, λόγο γιὰ νὰ κληθοῦμε κι ἐμεῖς στὴν ὕπαρξη, παράδειγμα γιὰ νὰ ἀκολουθοῦμε καὶ στὴ δική μας ζωή.

Εὔχεσθε, σᾶς παρακαλοῦμε, καὶ γιὰ ἐμᾶς πρὸς τὸν Κύριο νὰ μᾶς δίνει μετάνοια καὶ νὰ μᾶς καταστήσει γιὰ τὶς γενιὲς ποὺ θὰ ἔλθουν ἄξιους μεταδότες τῆς δικῆς σας χαρᾶς καὶ πολῖτες τῆς αἰώνιας Ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Τὸ μνημεῖο θυμάτων τῶν διωγμῶν τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ, στὸν αὐλειο χῶρο τοῦ ἱεροῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ Ἁγίας Βαρβάρας Κομοτηνῆς.

ξεκινήσαμε νὰ στρέφουμε τὸ βλέμμα μας ξανὰ πρὸς τὸν Πατέρα μας, Τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἀφοῦ εἴδαμε νὰ ἐρημώνουν ἀπὸ τὸν πόθο τοῦ Θεοῦ πρῶτα οἱ καρδιές μας κι ὕστερα νὰ ἐρημώνουν τὰ χωριὰ καὶ οἱ πολιτεῖες μας, νά, τώρα, γεμᾶτοι θεία λαχτάρα προσβλέπουμε στὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν Ἀβραάμ, καθὼς μᾶς θύμισε σήμερα, Δ΄ Κυριακὴ τῆς Σαρακοστῆς, ὁ Ἀπόστολος πρὶν ἀπὸ τὴν ἀκρόαση τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου: «ἤ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σὲ».[1]

1 Σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ σὲ εὐλογήσω καὶ θὰ σοῦ δώσω πολλοὺς ἀπογόνους.

Καὶ εἴδαμε πὼς μέσα στοὺς αἰῶνες ὁ Κύριος πλήθυνε τοὺς πνευματικοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ, τοὺς χριστιανοὺς ὅλων τῶν γενεῶν. Ὅλα τὰ ἄλλα παρέρχονται καὶ σβήνουν. Μόνον ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑπόσχεσή Του μένει ἀμετακίνητη: ὁ Θεὸς τὴν ἀπευθύνει στὸν Ἀβραὰμ καὶ σὲ κάθε ψυχὴ χριστιανοῦ ὀρθοδόξου ποὺ δέχεται νὰ σηκώσει τὸν καλὸ καὶ ἐλαφρὺ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀψηφᾶ τὶς δελεαστικὲς προτάσεις τοῦ πονηροῦ ποὺ τοῦ ὑποβάλλει γλυκὰ νὰ παραδοθεῖ στὴν ἱκανοποίηση τῶν παθῶν. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ γνωρίζει πὼς ἡ παράδοση στὰ πάθη δίνει δικαιώματα στὸν ἐχθρό: ὅτι ἐκεῖνο ποὺ τελικὰ εἶναι ἀσήκωτο εἶναι τὸ βάρος τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὸν Κύριο.

Τί μένει; Ἀφοῦ ὅλοι μας κάθε ἡμέρα σφάλλουμε καὶ πέφτουμε; Μένει νὰ κρατήσουμε τὸ φρόνημα τοῦ ἀγωνιστῆ, ὄχι τὴν πλανεμένη ἰδέα τοῦ ἀλάνθαστου, ἀλλὰ τοῦ ἀγωνιστῆ ποὺ πέφτει καὶ κάθε φορὰ ἐγείρεται. Ποὺ ἔχει ὡς πρότυπά του τοὺς ἁγίους. Ἄλλωστε, ὁ τρόπος ὕπαρξης τῶν ἁγίων εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς τρόπος ὕπαρξης ποὺ προεκτείνει τὸν ἄνθρωπο στὴν αἰωνιότητα.

Μέσα στὴ δίνη τῶν καιρῶν, διαβάζουμε τὸν λόγο τοῦ Χριστοῦ: «Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε˙ δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ› οὔπω τὸ τέλος», καὶ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν ποὺ γράφει στοὺς Κορινθίους: «ἔξωθεν μάχαι καὶ ἔσωθεν φόβοι».

Καὶ να, τὴν ὥρα ποὺ πληθαίνουν οἱ πόλεμοι καὶ οἱ ἀκοὲς τῶν πολέμων, τὴν ἴδια αὐτὴ ὥρα πληθαίνουν –γιὰ κείνους ποὺ θ' ἀναζητήσουν αὐτὴν τὴν ἀκοή– τὰ μηνύματα ἀπὸ τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα γιὰ τὴ συνειδητὴ ἐπιστροφὴ στοῦ Χριστοῦ τὴν ὀρθόδοξη πίστη. Μαθαίνουμε πὼς ἐφέτος τὸ Πάσχα στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ ὠκεανοῦ μέλλει νὰ βαπτισθοῦν χιλιάδες κατηχούμενοι στοὺς ναοὺς τῆς Ὀρθο-

Ἡμέρα μνημοσύνης τοῦ Θρακικοῦ Ἑλληνισμοῦ

Χρῆστος Μορφακίδης
Ἐπίκουρος Καθηγητὴς Δ.Π.Θ.

Διαπλέουμε τὸ τῆς νηστείας μέγα πέλαγος καὶ ἡ χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μᾶς ἀξιώνει νὰ ζοῦμε τὸ οὐράνιο γεγονὸς τῆς Θείας Λειτουργίας. Μέσα σ' αὐτὴν ἀποκαλύπτονται οἱ αἰῶνες καὶ ἡ αἰωνιότητα. Τὰ περασμένα καὶ τὰ μελλούμενα συναντιοῦνται στὸ ἀτελεύτητο παρόν, στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ποὺ μᾶς προσφέρει στὸ ἅγιο ποτήριο τὸν ἴδιο Του τὸν ἑαυτό. Κι ἐδῶ τώρα οἱ χριστιανοὶ ἀπαντᾶμε τὶς ψυχὲς ἐκείνων ποὺ ἀναχώρησαν πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς πρὸς τὰ οὐράνια σκηνώματα.

Τελοῦμε, σήμερα, τὸ μνημόσυνο τῶν προγόνων μας στὴ γῆ τῆς Θράκης καὶ ἐνθυμούμαστε τὴ ματωμένη μαρτυρία ποὺ ἔδωσαν στὸν καιρὸ τοῦ μεγάλου διωγμοῦ τῶν Θρακιωτῶν ἀπ' τὰ 1909 ὡς τὰ 1919 κι ὕστερα στὸν μεγάλο ξεριζωμὸ τοῦ 1922.

Ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα μᾶς καλοῦν, λιγότερο σὲ μιὰν ἀφήγηση ἐκείνων ποὺ ἡ ἱστορία ἔχει εὐτυχῶς διασώσει ἀπὸ τὴ λήθη καὶ περισσότερο σὲ μιὰν ἀποτίμηση τῆς πνευματικῆς πορείας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Πατέρες καὶ μητέρες, παπποῦδες καὶ γιαγιάδες μας ποὺ βλαστήσατε, ἀνθίσατε καὶ δώσατε καρποὺς μέσα στοὺς αἰῶνες στὴ γῆ τῆς Θράκης, σεῖς κατὰ τὴν εὐδοκία τοῦ ἁγίου Θεοῦ εὐφραίνεσθε ἀπὸ τὰ μνημόσυνα ποὺ τελοῦμε ἐμεῖς τὰ παιδιά σας στὴ θρακικὴ γῆ καὶ ἐμεῖς αἰτούμαστε τὴν πρεσβεία σας πρὸς τὸν Κύριο γιὰ νὰ συγχωρεῖ τὰ ἀναρίθμητα σφάλματά μας.

Τὰ δεινὰ ποὺ ὑποστήκατε στὰ θρακιώτικα χωριὰ καὶ τὶς πολιτεῖες ἔχουν τώρα τελειώσει. Ἡ ψυχὲς σᾶς σελαγίζουν, καντηλάκια ἀναμμένα, στοὺς οὐρανούς. Ἀπὸ τὴν Κεσσάνη, τὰ Μάλγαρα, τὸ Σαμμακόβι, τὴν Πέτρα, τὴ Βιζύη, τὴ Σηλυβρία καὶ τὸ Σκεπαστὸ οἱ δεήσεις ποὺ ἀναπέμψατε στὶς Κυριακὲς καὶ στὶς γιορτὲς μέσα στοὺς αἰῶνες ἑνώνονται μὲ τὶς δικές μας γιὰ νὰ ταμιευτοῦν στὴ φιάλη τοῦ οὐρανοῦ.

Τί μεσολάβησε σὲ αὐτὰ τὰ ἑκατὸ χρόνια; Τί πολύτιμο ξαναβρίσκουμε ἀπὸ τὴν πνευματικὴ κληρονομιὰ ποὺ φυλάξατε γιά μᾶς, Θρακιῶτες πρόγονοι; Πρὸς τὰ ποῦ ἁπλώνεται στοὺς χρόνους μας τὸ εὐλογημένο παράδειγμα τῆς δικῆς σας ζωῆς;

Μετὰ τὸ θαῦμα τοῦ ξαναριζώματος τῶν προσφύγων στὶς νέες ἑστίες γιὰ νὰ ἀναστήσουν παιδιὰ καὶ ἐγγόνια, μετὰ τὸν μεγάλο πόλεμο ποὺ ἀκολούθησε στὰ μισὰ τοῦ περασμένου αἰῶνα, ἕνας ἄνεμος σαρωτικός, τῆς ἀποστασίας, φερμένος ἀπὸ κεῖ ποὺ δύει ὁ ἥλιος ἀπείλησε νὰ σκοτίσει τὶς συνειδήσεις καὶ νὰ κρύψει ἀπὸ τὴν καρδιὰ μικρῶν καὶ μεγάλων τό φῶς τῆς αἰώνιας ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ. «Ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται». Ὄψιμα ἔφθασαν καὶ ἐδῶ κεῖνα ποὺ ὅπως μᾶς εἶπε ὁ ποιητής: «ἦτανε τὰ φῶτα μὰ δὲν ἦτανε τὸ Φῶς». Κι ἀφοῦ ἀποκάμαμε «εἰς χώραν μακράν»,

ἀποκατέστησε τὴν λειτουργικὴ ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἑδραίωσε τὴν λατρευτικὴ παράδοση τῶν ἱερῶν ἀπεικονίσεων, ἀναδεικνύοντας παράλληλα τὴν διπλωματικὴ δεινότητα τῆς Αὐγούστας στὴν ἐξισορρόπηση τῶν ἐσωτερικῶν πολιτικῶν συσχετισμῶν. Ἡ πανηγυρικὴ Ἀναστήλωση τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων ἐπισφράγισε τὴν ὁριστικὴ καταδίκη τῆς αἱρεσης, ἀποκαθιστῶντας τὴν πνευματικὴ ὁμοιογένεια καὶ διαμορφώνοντας τὴν μετέπειτα φυσιογνωμία τῆς Ὀρθοδοξίας.

Σήμερα, ἡ μετανεωτερικὴ πραγματικότητα ἐγκαινιάζει μιὰ ἰδιότυπη μορφὴ «ἀνθρωπολογικῆς εἰκονομαχίας», ἡ ὁποία δὲν περιορίζεται πλέον στὴν θεολογικὴ διαμάχη περὶ τῆς δυνατότητας ἀπεικόνισης τοῦ Ἀκτίστου, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται στὴν ἴδια τὴν δομὴ τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης. Ἡ σύγχρονη αὐτὴ προσέγγιση μετατοπίζει τὸ ἐπίκεντρο τῆς ἀμφισβήτησης στὸ ἴδιο τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο ὡς φορέα τῆς θείας εἰκόνας. Ὑπὸ τὴν ἐπίδραση μετα-ανθρωπιστικῶν θεωρήσεων καὶ τῆς τεχνολογικῆς κυριαρχίας, ἡ ὀντολογικὴ ταυτότητα τοῦ ἀνθρώπου ἀπογυμνώνεται ἀπὸ τὴν μεταφυσική της ἀναφορὰ καὶ ἐπαναπροσδιορίζεται ὡς ρευστὸ σύνολο βιολογικῶν διεργασιῶν ἢ ψηφιακῶν δεδομένων.

Τὸ σῶμα παύει νὰ νοεῖται ὡς φορέας ἱερότητας καὶ καθίσταται πεδίο τεχνολογικῆς ἀνακατασκευῆς καὶ ἰδεολογικῆς διαχείρισης, ἐνῶ ἡ διάκριση μεταξὺ κτιστοῦ καὶ ἀκτίστου ἀμβλύνεται ἐντὸς ἑνὸς περιβάλλοντος προσομοιώσεων ποὺ ὑποκαθιστοῦν τὴν αὐθεντικὴ ἀναφορὰ στὸ ἀρχέτυπο.

Κατ' ἀναπόδραστη συνέπεια, στὴν ἀποϊεροποιητικὴ αὐτὴ δυναμική, ἡ πατερικὴ θεολογία προβάλλει μιὰ ριζικὰ διαφορετικὴ ἑρμηνευτικὴ τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης, ἑδραιωμένη στὴν θεολογικὴ προοπτικὴ τῆς Θείας Οἰκονομίας, «ἵνα ἀναστήσῃ τὴν σάρκα, καὶ ἀνασώσηται τὴν εἰκόνα, καὶ ἀναπλάσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα γενώμεθα πάντες ἓν ἐν Χριστῷ, γενομένῳ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν ἡμῖν τελείως, ὅσα πέρ ἐστιν αὐτός».[8]

Ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου καθίσταται ἐν τοῖς πράγμασι σαφές πὼς δὲν ἀποτελεῖ ἁπλῶς ἕνα σωτηριολογικὸ γεγονός, ἀλλὰ τὴν θεμελιώδη πράξη ἀνακαίνισης τῆς τραυματισμένης ἀνθρώπινης εἰκόνας καὶ ἐπανασύνδεσής της μὲ τὸ ἀρχέτυπο τῆς δημιουργίας. Ἐκεῖ ὅπου ἡ μετανεωτερικὴ ἀνθρωπολογία τείνει πρὸς τὴν διάλυση τοῦ προσώπου σὲ ἀποσπασματικὲς λειτουργίες, ἡ χριστοκεντρικὴ προοπτικὴ ἀποκαθιστᾶ τὴν ἑνότητα τῆς ἀνθρώπινης φύσης, προσδίδοντας στὴν ὑλικότητα δυνατότητα μετοχῆς στὴν ἀφθαρσία. Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴν ἀπομονωμένη αὐτοαναφορικότητα τοῦ ἀτομοκεντρικοῦ προσώπου πρὸς τὴν ἐκκλησιολογικὴ ἐμπειρία τοῦ «πάντες ἓν» συγκροτεῖ μιὰ νέα ὀντολογικὴ προοπτική, στὴν ὁποία ἡ ἀνθρώπινη ὕπαρξη δὲν ἐκλαμβάνεται ὡς παροδικὸ βιολογικὸ συμβάν, ἀλλὰ ὡς δυναμικὴ κλήση πρὸς τὴν θέωση.

Εἰς ἐπίρρωσιν τῶν προαναφερθέντων, ἡ μεγάλη γιὰ τὴν ὀρθόδοξη παράδοση ἐπετειακὴ μνήμη ὑπερβαίνει τὰ στενὰ ὅρια μίας ἱστορικῆς ἀνάμνησης, ἀποτελώντας τὴν ἀέναη διακήρυξη τῆς ἐν Χριστῷ ἀκεραιότητας τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι κάθε ἀποϊεροποιητικῆς ἀπόπειρας. Ἐνῶ ἡ ἱστορικὴ ἀναδρομὴ προσφέρει τὴν ἀναγκαία ἐμπειρικὴ γνώση γιὰ τὴν ἀποφυγὴ τῶν δογματικῶν διολισθήσεων, τὸ ἀβέβαιο μέλλον ἀπαιτεῖ μία διορατικὴ πρόνοια, ἱκανὴ νὰ διακρίνει τὶς νέες μορφὲς τοῦ ἀνθρωπολογικοῦ κατακερματισμοῦ. Ὡστόσο, ἡ ἀληθὴς ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων συντελεῖται ἀποκλειστικὰ στὴν πυκνότητα τοῦ βιωματικοῦ παρόντος, ἐκεῖ ὅπου ἡ πίστη παύει νὰ εἶναι θεωρητικὸ σχῆμα καὶ καθίσταται πρωτίστως ζῶσα ἐμπειρία, ἱκανὴ νὰ μεταστοιχειώσει τὴ φθαρτὴ ὕλη σὲ φορέα τοῦ Ἀκτίστου.

8 PG, 35 785.

Τοιχογραφία ποὺ ἀπεικονίζει τὴ Ζ΄Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Μετὰ ἀπὸ μιὰ δεύτερη περίοδο ἀναζωπύρωσης τῆς διαμάχης κατὰ τὸν 9ο αἰῶνα, ἡ κρίση τερματίστηκε ὁριστικὰ μὲ πρωτοβουλία τῆς αὐτοκράτειρας Θεοδώρας, ἡ ὁποία ἀσκῶντας καθήκοντα ἐπιτρόπου μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Θεόφιλου, διαδραμάτισε πρωταγωνιστικὸ ρόλο στὴν ὁριστικὴ διευθέτηση τῆς εἰκονομαχικῆς ἔριδας μέσῳ τῆς ἐπίσημης ἀποκατάστασης τῶν χριστιανικῶν ἀπεικονίσεων τὸ 843.

γοντας τὴν θεμελιώδη διαστολὴ ἀνάμεσα στὴν τιμητικὴ προσκύνηση τῶν προσώπων καὶ τὴν λατρεία ποὺ προσιδιάζει ἀποκλειστικὰ στὴν θεία φύση. «Πάλαι μὲν ὁ Θεὸς ὁ ἀσώματός τε καὶ ἀσχημάτιστος οὐδαμῶς εἰκονιζέτω, νῦν δὲ σαρκὶ ὀφθέντος Θεοῦ τὸ ὁρώμενον. Οὐ προσκυνῶ τὴν ὕλην, προσκυνῶ δὲ τὸν τῆς ὕλης δημιουργόν, τὸν ὕλην δι' ἐμὲ γενόμενον καὶ ἐν ὕλῃ κατοικῆσαι καταδεξάμενον καὶ δι' ὕλης τὴν σωτηρίαν μου ἐργασάμενον καὶ σέβων οὐ παύσομαι τὴν ὕλην, δι' ἧς ἡ σωτηρία μου εἴργασται».[7] Ἡ υἱοθέτηση μιᾶς μετριοπαθοῦς στάσης ἔναντι τῶν πρώην ἀντιφρονούντων ἱεραρχῶν κατέδειξε τὴν πρόθεση γιὰ θρησκευτικὴ εἰρήνευση, ἐπιδιώκοντας τὴν ἐπανένταξη τῶν μετανοούντων στὸ χριστιανικὸ πλήρωμα παρὰ τὶς ἔντονες ἀντιρρήσεις τῶν ζηλωτῶν μοναχῶν.

Μετὰ ἀπὸ μιὰ δεύτερη περίοδο ἀναζωπύρωσης τῆς διαμάχης κατὰ τὸν 9ο αἰῶνα, ἡ κρίση τερματίστηκε ὁριστικὰ μὲ πρωτοβουλία τῆς αὐτοκράτειρας Θεοδώρας, ἡ ὁποία ἀσκῶντας καθήκοντα ἐπιτρόπου μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Θεόφιλου, διαδραμάτισε πρωταγωνιστικὸ ρόλο στὴν ὁριστικὴ διευθέτηση τῆς εἰκονομαχικῆς ἔριδας μέσῳ τῆς ἐπίσημης ἀποκατάστασης τῶν χριστιανικῶν ἀπεικονίσεων τὸ 843.

Ἡ σύγκληση τῆς ἐνδημούσας συνόδου στὴν Κωνσταντινούπολη ἐπικύρωσε πανηγυρικὰ τὶς δογματικὲς ἀποφάσεις τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπισφραγίζοντας τὴν λήξη μιᾶς μακρᾶς περιόδου ἐσωτερικῶν κλυδωνισμῶν γιὰ τὴν βυζαντινὴ πολιτεία. Ἡ συμβολικὴ αὐτὴ πράξη, γνωστὴ ὡς «Θρίαμβος τῆς Ὀρθοδοξίας»,

7 PG, 94 1365.

ἐπιδίωξε τὸν δραστικὸ περιορισμὸ τῆς ἐπιρροῆς τῶν μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι κατεῖχαν προνομιακὴ θέση στὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ δομὴ τῆς αὐτοκρατορίας, ἀποτελῶντας τὸν κύριο πυλῶνα ἀντίστασης στὴν κρατικὴ ἐξουσία. Μέσῳ τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου της, προωθήθηκε τὸ ἰδεολόγημα τοῦ «βασιλέως-ἱερέως» («βασιλεὺς εἰμὶ καὶ ἱερεύς»), ἐπιβάλλοντας τὴν ἀπόλυτη κυριαρχία τοῦ μονάρχη ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων χωρὶς τὴν διαμεσολάβηση τοῦ ἱερατείου. Ὁ περιορισμὸς αὐτὸς λογίζεται ὡς μιὰ σαφὴς ἀπόπειρα ἀγχίνους ἐργαλειοποίησης τῆς θρησκευτικῆς αὐθεντίας μὲ πρόδηλο στόχο τὴν ἐμπέδωση τῆς ἀπόλυτης μοναρχικῆς ἰσχύος καὶ τὴν ἀποσόβηση κάθε ἑστίας ἐσωτερικῆς ἀμφισβήτησης.

Ἡ σύγκληση τοῦ Σιλεντίου στὶς 7 Ἰανουαρίου 730 συνιστᾶ τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἄμεσης κρατικῆς παρέμβασης στὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα τοῦ κλήρου. Ὁ Λέων Γ΄, ἀντιμέτωπος μὲ τὴν δογματικὴ ἀκαμψία τοῦ Πατριάρχη Γερμανοῦ, ὀργάνωσε αὐτὴ τὴν εὐρεῖα διαβούλευση ἐπιδιώκοντας νὰ νομιμοποιήσει τὴν εἰκονοκλαστική του πολιτική, παρακάμπτοντας τὴν ἀνάγκη Οἰκουμενικῆς Συνόδου. «Χωρὶς γὰρ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καινοτομῆσαι πίστην ἀδύνατόν μοι, ὦ Βασιλεῦ».[3] Ἡ σθεναρὴ ἄρνηση τοῦ ἀρχιερέα νὰ ἀποδεχθεῖ καινοτομίες δίχως καθολικὴ συναίνεση ἐπέφερε τὴν παραίτησή του, ἀνοίγοντας τὸν δρόμο στὸν σύγκελλο Ἀναστάσιο. Μὲ τὴν ἀνάρρηση τοῦ τελευταίου στὸν θρόνο, ἐκδόθηκε τὸ πρῶτο διάταγμα ποὺ καθιέρωνε τὸν διωγμὸ τῶν ἀπεικονίσεων ὡς ἐπίσημη διδασκαλία, μετατρέποντας μιὰ θεολογικὴ ἔριδα σὲ ὑποχρεωτικὸ νόμο τῆς ἐπικράτειας. «Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει πλεῖστον λαὸν τῆς πόλεως περὶ τὴν βασιλεία, καὶ συγγράφειν κατὰ τῆς καθαιρέσεως τῶν εἰκόνων τῶν ἁγίων ἠνάγκαζεν».[4]

3 Νικηφόρος, σ. 65.

4 Νικηφόρος, σ. 67.

Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱέρειας (754) ἀποτέλεσε τὴν κορυφαία προσπάθεια τῆς δυναστείας τῶν Ἰσαύρων καὶ συγκεκριμένα τοῦ Κωνσταντίνου Ε΄, γιὰ τὴν δογματικὴ θεμελίωση καὶ τὴ νομιμοποίηση τῆς εἰκονομαχικῆς πολιτικῆς μέσῳ τῆς συνοδικῆς ὁδοῦ. Παρὰ τὴν συμμετοχὴ 338 ἐπισκόπων καὶ τὴν ἀξίωσή της γιὰ οἰκουμενικότητα, ἡ σύνοδος χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τοὺς εἰκονόφιλους ὡς «ἀκέφαλη», καθὼς στεροῦνταν τῆς ἐκπροσώπησης τῶν πέντε πατριαρχικῶν θρόνων. Τὸ θεολογικό της οἰκοδόμημα βασίστηκε στὶς «Πεύσεις» τοῦ αὐτοκράτορα, μετατοπίζοντας τὴν διαμάχη σὲ χριστολογικὸ ἐπίπεδο· ὑποστηρίχθηκε ὅτι ἡ ἀπεικόνιση τοῦ Χριστοῦ συνιστᾶ βλασφημία, καθὼς ὁδηγεῖ εἴτε στὸν χωρισμὸ τῶν δύο φύσεων (νεστοριανισμός), εἴτε στὴ σύγχυσή τους (μονοφυσιτισμός). Ὡς μοναδικὴ ἔγκυρη «εἰκόνα» τοῦ Κυρίου ἀναγνωρίστηκε ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἐνῶ ἡ σύνοδος κατέληξε στὴν ἐπιβολὴ τῆς ὁλοσχεροῦς καταστροφῆς τῶν εἰκόνων καὶ στὸν ἀναθεματισμὸ ἡγετικῶν προσωπικοτήτων τῆς εἰκονόφιλης παράταξης.

«Καὶ προκαθίσαντες οἱ βασιλεῖς σὺν τοῖς ἐπισκόποις ἐν τῇ Μαγναύρᾳ ὑπανεγνώσθη ὁ τόμος, καὶ ὑπέγραψεν κυρώσαντες εὐσέβειαν».[5] Μὲ τὴν Ζ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἡ ὁποία συγκλήθηκε στὴ Νίκαια τὸ 787 καὶ ὁλοκληρώθηκε στὸ ἀνάκτορο τῆς Μαγναύρας, ὑπὸ τὴν κηδεμονία τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας καὶ τὴν ἡγεσία τοῦ Πατριάρχου Ταρασίου,[6] ἐπισφραγίστηκε ἡ δογματικὴ ἐπικράτηση τῆς εἰκονοφιλίας, ἀκυρώνοντας τὸ κῦρος τῶν προγενέστερων εἰκονοκλαστικῶν ἀποφάσεων .

Τὸ συνοδικὸ σῶμα, ἐρειδόμενο στὴν χριστολογία τοῦ Ἰωάννη Δαμασκηνοῦ, συνέδεσε τὴν εἰκονικὴ ἀναπαράσταση μὲ τὸ μυστήριο τῆς Ἐνανθρωπήσεως, εἰσά-

5 Mansi 13, σ. 416.

6 «Τούτῳ τῷ ἔτει συναγαγοῦσα ἡ βασίλισσα Εἰρήνη πάντα τὸν λαὸν εἰς τὴν Μαγναύραν, ἐξέλεξεν Πατριάρχην Ταράσιον» (Θεοφάνης Ὁμολογητής, σ. 709).

«Γενοῦ ὅπερ εἶ, εἰκὼν Θεοῦ»

Ραφαὴλ Μπαχτσεβανίδης
Φοιτητὴς

Καθὼς ἡ Ἐκκλησία διανύει τὸ πνευματικὸ στάδιο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ πρώτη Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, ἀναδεικνύεται σταθμὸς ὑψίστης σημασίας, ποὺ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια μιᾶς ἁπλῆς θρησκευτικῆς ἐπετείου. Ἡ ἀναδίφηση στὸ ἱστορικὸ βάθος τῆς Κυριακῆς τῆς Ὀρθοδοξίας ἀποκαλύπτει μιὰ ρηξικέλευθη ὑπέρβαση τῆς μεταφυσικῆς ἀμφισημίας, ὅπου ἡ θεία ἀπεραντοσύνη συναντᾶ τὴν πεπερασμένη ἀνθρώπινη μορφή.

Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ τυπικὴ ἱστορικὴ παλινόρθωση θρησκευτικῶν συμβόλων, κάποιου ἱστορικοῦ καὶ βιωματικοῦ γεγονότος, ἀλλὰ γιὰ τὴν πανηγυρικὴ ἐπισφράγιση τῆς Ἐνσάρκωσης. Μέσῳ τῆς εἰκονοφιλικῆς νίκης, ἡ ὕλη ἀποκαθίσταται ὡς ἀγωγὸς τῆς χάριτος, καταρρίπτοντας κάθε μανιχαϊστικὴ θεώρηση, «οὕτω ἐπὶ εἰκόνων ἑλληνικῶν καὶ χριστιανικῶν νοήσωμεν, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν εἰς λατρείαν τοῦ Διαβόλου, ἡμεῖς δὲ ὡς δόξαν Θεοῦ καὶ ὑπόμνησιν»,[1] ποὺ ἀντιμετώπιζε τὸν αἰσθητὸ κόσμο μὲ περιφρόνηση ἢ καχυποψία.

Ἡ θεολογικὴ σπουδαιότητα τῆς ἡμέρας ἔγκειται στὸ ὅτι τὸ ἄκτιστο καθίσταται περιγραπτὸ καὶ ὁρώμενο, προσφέροντας στὸν ἄνθρωπο ἕνα συγκεκριμένο πρόσωπο πρὸς συνάντηση καὶ ὄχι μιὰ ἀφηρημένη ἰδέα. «Εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγονὼς ἄνθρωπος καὶ μάλιστα Πνεύματος Ἁγίου ἐνοίκησιν δεξάμενος. Δικαίως οὐν τὴν εἰκόνα τῶν τοῦ Θεοῦ δούλων τιμῶ καὶ προσκυνῶ καὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δοξάζω, ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἰνδάλματα δαιμόνων ποιοῦμεν, ἀλλὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου ποιοῦμεν εἰκόνας καὶ τῶν αὐτοῦ ἁγίων, οὐ μέντοι θεοποιοῦμεν αὐτάς».[2]

Ἔτσι, ἡ Κυριακὴ αὐτὴ λειτουργεῖ ὡς ἕνας πνευματικὸς φάρος ἐντὸς τῆς περιόδου τῆς νηστείας, συνδέοντας τὴν ἱστορικὴ δικαίωση τῆς πίστης μὲ τὴν προσωπικὴ ἀνακαίνιση κάθε ὕπαρξης. Ἡ εἰκόνα παύει νὰ εἶναι ἕνα στατικὸ ἀντικείμενο καὶ μετατρέπεται σὲ αἰσθητοποίηση τοῦ ἀρρήτου. Ἡ τιμὴ πρὸς τὶς εἰκόνες συνιστᾶ μιὰ πνευματικὴ ἀναγωγὴ ἀπὸ τὸν «τύπον» στὸ «πρωτότυπον», ὑπενθυμίζοντας στὸν πιστὸ ὅτι ὁ ἀγῶνας τῆς ἐγκράτειας ἀποσκοπεῖ στὴν ἐπαναφορὰ τοῦ ἀρχέγονου κάλλους τοῦ «κατ' εἰκόνα».

Ἡ εἰκονομαχικὴ ἔριδα καταγράφηκε ὁριστικὰ στὴν ἐκκλησιαστικὴ γραμματεία καὶ ἱστορία ὡς μιὰ δεινὴ χριστομαχικὴ αἵρεση. Ἡ ἀπαρχὴ τῆς διένεξης ἐντοπίζεται σὲ ἕνα σύνθετο πλέγμα θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν αἰτίων, μὲ κυρίαρχες τὶς ἀνεικονικὲς ἐπιδράσεις ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ καὶ τὸ Ἰσλὰμ ποὺ ἀμφισβητοῦσαν τὴν δυνατότητα ὑλικῆς ἀναπαράστασης τοῦ Θείου. Ὁ αὐτοκράτορας Λέων Γ΄, ἑρμηνεύοντας τὶς ἀραβικὲς ἐπιτυχίες καὶ τὶς φυσικὲς καταστροφὲς τῆς ἐποχῆς ὡς δείγματα θεϊκῆς μήνιδος, υἱοθέτησε μιὰ εἰκονοκλαστικὴ στάση προκειμένου νὰ ἀπεκδύσει τὴν λατρεία ἀπὸ στοιχεῖα ποὺ θεωρήθηκαν εἰδωλολατρικὲς παρεκκλίσεις.

Παρεπομένως, ἡ κεντρικὴ διοίκηση

1 Mansi 13, σ. 117.

2 Mansi 13, στ. 216.

Ἡ ἀρματολικὴ ἰδιότητα καὶ ἡ στρατηγικὴ διάνοια τοῦ στρατηγοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου

Ἰωάννης Μηνᾶ Μπακιρτζῆς
Καθηγητὴς Δ.Π.Θ.

Συμβάλλοντας στὴν ἔκφραση τιμῆς στὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821, στὰ 105 ἔτη ἀπὸ τὴν ἔναρξή του, ἐπιλέχθηκε νὰ γίνει ἱστορικὴ ἀναφορὰ σὲ μία ἀπὸ τὶς πλέον πολυσχιδεῖς καὶ πρωταγωνιστικὲς προσωπικότητες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τοῦ Στρατηγοῦ Ὀδυσσέως Ἀνδρούτσου· ἡ σταδιοδρομία του ξεκίνησε ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, Ἀλῆ Τεπελενλῆ, ὁ ὁποῖος, ἐκτιμώντας τὶς ἱκανότητές του, τοῦ ἀνέθεσε τὸ ἀρματολίκι τῆς Λειβαδιᾶς, μιᾶς σχετικὰ πολυπληθοῦς καὶ μὲ ἀρκούντως ἱκανοποιητικὸ φορολογικὸ εἰσόδημα ἐπαρχίας. Ἡ ἀναβάθμιση αὐτὴ προοιωνιζόταν λαμπρὲς προοπτικὲς αὔξησης τοῦ κύρους καὶ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ διακεκριμένου καπετάνιου.

Τὸ 1816, μιὰ 5ετία πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Ἀνδροῦτσος κατέφθασε στὴν Λειβαδιά, μιὰ πόλη 10.000 ψυχῶν, περίπου, ἐκείνη τὴν ἐποχή, συνάμα καὶ στρατηγικὸ πέρασμα στὶς ὁδεύσεις πρὸς τὸν Μοριᾶ καὶ τὴν Εὔβοια. Παρ' ὅλο ποὺ ἔγιναν διάφορες ἄλλες ὑποθέσεις γιὰ τὸ ἔτος διορισμοῦ του στὸ ἐν λόγῳ ἀρματολίκι, ἕνα εἶναι βέβαιο: πὼς ἦταν ἀρματολὸς ἐκεῖ, κατὰ τὴν ἀναφορὰ τοῦ ἴδιου τοῦ Ὀδυσσέως ὑπὸ αὐτὴ τὴν ἰδιότητα πρὸς τὸν Ἀλῆ, μὲ ἡμεροχρονολογία 15 Ὀκτωβρίου 1817.

Μάλιστα, σὲ σύντομο διάστημα ἀπὸ τὴν ἄφιξή του: «διήγειρε τὸ μῖσος τῶν ἀρχόντων» καὶ «τὴν ἐπηρμένην ὀφρῦν τῶν κοτζαμπάσηδων τούτων ὁ Ὀδυσσεὺς κατέρριψεν» καὶ κατεδίωξε καὶ διέλυσε τὶς κλέφτικες ὁμάδες, ἀνάγκασε δὲ τοὺς πιὸ

Λιθογραφία τοῦ Ἄνταμ Φρίντελ ἀπὸ τὸ λεύκωμα Adam Friedel, *The Greeks. 24 Portraits*, Λονδῖνο 1830.

πολλοὺς ἐπικεφαλῆς τους, ὅπως τὸν Πανουργιά, τὸν σημαντικότερο κλέφτη τῆς περιοχῆς, νὰ ὑποταχθοῦν, πείθοντας τὸν Ἀλῆ ὅτι ὁ προσεταιρισμός τους θὰ μποροῦσε νὰ ἀποβῇ ἐπωφελής. Μὲ τὴν διάλυση τῶν κλεφτῶν κυριαρχοῦσε ἀπόλυτη ἀσφάλεια στὴν περιοχή.

Λίγο μετὰ τὰ ἀνωτέρω γεγονότα, ἐξερράγη ὁ ἑλληνικὸς Ἀγῶνας τῆς Ἀνεξαρτησί-

ατήρησης τῆς ἰσορροπίας ἀνάμεσα στὴν ἐξουσία καὶ τὴν ἐλευθερία, ἀνάμεσα στὸ συμφέρον τῆς πολιτείας καὶ στὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου.

Στὴν Ἁγία Γραφὴ ἡ δικαιοσύνη προβάλλεται ὡς θεμέλιο τῆς κοινωνικῆς ζωῆς: «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς»,[1] ἐνῶ στὶς Παροιμίες διαβάζουμε ὅτι «δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος».[2] Ἡ βιβλικὴ αὐτὴ προοπτικὴ ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ εὐημερία μιᾶς κοινωνίας συνδέεται πρωτίστως μὲ τὴν δικαιοσύνη καὶ τὸν σεβασμὸ πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

Σήμερα, ὅμως, παρατηρεῖται μιὰ αὐξανόμενη ἀμφισβήτηση τῶν ἀξιῶν ποὺ θεμελιώνουν τὸ Δημόσιο Δίκαιο. Ἡ ἀμφισβήτηση αὐτὴ συχνὰ πηγάζει ἀπὸ ἐμπειρίες τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητας: ἀπὸ τὴν αἴσθηση καθυστέρησης στὴν ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης, ἀπὸ τὶς κοινωνικὲς ἀνισότητες ἢ ἀπὸ τὴν ἐντύπωση ὅτι οἱ θεσμοὶ δὲν λειτουργοῦν πάντοτε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο γιὰ ὅλους.

Παράλληλα, οἱ ραγδαῖες τεχνολογικὲς καὶ κοινωνικὲς μεταβολὲς δημιουργοῦν νέα ἐρωτήματα γιὰ τὴν προστασία τῶν δικαιωμάτων καὶ γιὰ τὴν ἰσορροπία ἀνάμεσα στὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἀσφάλεια. Σὲ αὐτὸ τὸ περιβάλλον ἀναπτύσσεται συχνὰ μιὰ εὐρύτερη κρίση ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς θεσμούς, ἡ ὁποία ἐπηρεάζει καὶ τὴν ἀντίληψη τῶν πολιτῶν γιὰ τὶς ἀξίες ποὺ στηρίζουν τὸ κράτος δικαίου.

Μέσα σὲ αὐτὴ τὴν συγκυρία, θεωρῶ ἐξόχως σημαντικὸ τὸν ἀναστοχασμὸ ποὺ ἐπιχειρεῖ τὸ συνέδριό σας. Ἀκριβῶς ἐπειδὴ καλεῖσθε νὰ ἑρμηνεύσετε τὶς νέες πραγματικότητες καὶ νὰ συμβάλετε στὴν ἀνανέωση τῶν θεσμῶν, ἐπανασυνδέοντάς τους μὲ τὶς θεμελιώδεις ἀξίες ποὺ τοὺς στηρίζουν.

Ἡ Ἐκκλησία, ἀπὸ τὴν δική της πλευρά, δὲν παρεμβαίνει στὴν λειτουργία τῆς Πολιτείας οὔτε στὴν διαμόρφωση τῆς νομικῆς τεχνικῆς. Μπορεῖ ὅμως νὰ συμβάλει σὲ ἕνα βαθύτερο ἐπίπεδο: στὴν καλλιέργεια τοῦ ἀξιακοῦ καὶ ἠθικοῦ ὑποβάθρου ποὺ ἐπιτρέπει στοὺς θεσμοὺς νὰ λειτουργοῦν οὐσιαστικά.

Ἡ χριστιανικὴ παράδοση ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ δικαιοσύνη δὲν εἶναι μόνο ἐξωτερικὸς κανόνας ἀλλὰ στάση ζωῆς. Ὁ προφητικὸς λόγος καλεῖ: «Κρῖμα δίκαιον κρίνετε καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμοὺς ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ».[3] Ἡ δικαιοσύνη συνδέεται πάντοτε μὲ τὴν εὐθύνη πρὸς τὸν ἄλλον καὶ μὲ τὸν σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας.

Σὲ αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ συμβάλει θετικὰ στὴν ἀνάσχεση τῆς ἀμφισβήτησης τῶν ἀξιῶν ποὺ στηρίζουν τὸ Δημόσιο Δίκαιο. Μέσα ἀπὸ τὸν ποιμαντικό της λόγο καὶ τὴν κοινωνική της παρουσία ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία συνδέεται μὲ τὴν εὐθύνη καὶ ὅτι ἡ ἐξουσία ὀφείλει νὰ ὑπηρετεῖ τὸν ἄνθρωπο.

Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις, θὰ ἤθελα νὰ συγχαρῶ θερμὰ τὴν Ἕνωση Ἑλλήνων Δημοσιολόγων γιὰ τὴν πρωτοβουλία του νὰ διοργανώσει αὐτὸ τὸ συνέδριο. Εὔχομαι οἱ ἐργασίες σας νὰ συμβάλουν εὐμαρῶς στὸν γενικότερο ἐπιστημονικὸ διάλογο καὶ στὴν ἐνίσχυση τῶν ἀξιῶν ποὺ θεμελιώνουν τὸ κράτος δικαίου.

Εὔχομαι κάθε ἐπιτυχία στὶς ἐργασίες τοῦ συνεδρίου σας καὶ κάθε εὐλογία στὸ ἔργο σας.

Κομοτηνή, 20 Μαρτίου 2026

† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

1 Ἡσ. 26,9.

2 Παροιμ. 14,34.

3 Ζάχ. 7,9.

Χαιρετισμὸς στὸ 13ο Ἐτήσιο Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων Δημοσιολόγων

Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ. Παντελεήμων

Ἡ ἰδιαίτερη χαρὰ καὶ εἰλικρινὴ ἐκτίμηση χαιρετίζω τὸ συνέδριό σας, τὸ ὁποῖο πραγματεύεται ἕνα ἐξαιρετικὰ ἐπίκαιρο θέμα: «τὸ Δημόσιο Δίκαιο σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀμφισβήτησης τῶν ἀξιῶν του καὶ ἀναστοχασμοῦ». Ἡ συνάντησή σας ἀποτελεῖ σημαντικὴ εὐκαιρία ὄχι μόνο γιὰ ἐπιστημονικὴ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων, ἀλλὰ καὶ γιὰ οὐσιαστικὸ προβληματισμὸ γύρω ἀπὸ τὶς ἀρχὲς ποὺ στηρίζουν τὴν ὀργάνωση τῆς πολιτείας καὶ τὴν συνοχὴ τῆς εὐαίσθητης κατὰ τὴν χρονικὴ συγκυρία κοινωνίας μας.

Σὲ μία πολὺ γρήγορη διαδικτυακὴ ἀναζήτηση ἀνέγνωσα ὅτι «τὸ Δημόσιο Δίκαιο δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνα σύνολο κανόνων ποὺ ρυθμίζουν τὴν λειτουργία τῶν θεσμῶν. Στὸν πυρῆνα του ὑπηρετεῖ θεμελιώδεις ἀξίες, ὅπως ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἰσότητα ἐνώπιον τοῦ νόμου, ἡ προστασία τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ἡ λογοδοσία τῆς ἐξουσίας, ἡ ἀσφάλεια δικαίου καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸ πλαίσιο τοῦ κοινοῦ καλοῦ». Οἱ ἀρχὲς αὐτὲς συγκροτοῦν τὸ θεμέλιο τοῦ κράτους δικαίου καὶ ἐκφράζουν βαθύτερες ἠθικὲς ἐπιλογὲς μιᾶς κοινωνίας ποὺ ἐπιδιώκει νὰ ὀργανώνεται μὲ σεβασμὸ πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ ἱστορικὴ ἐμπειρία δείχνει ὅτι οἱ θεσμοὶ ἀποκτοῦν πραγματικὴ δύναμη μόνο ὅταν ἐμπνέονται ἀπὸ τέτοιες ἀξίες. Ἡ δικαιοσύνη δὲν εἶναι ἁπλῶς ἡ ἐφαρμογὴ κανόνων· εἶναι ἡ διαρκὴς προσπάθεια δι-